Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra kulturních a náboženských studií

Domluvená manželství tureckých mužů za účelem migrace do střední Evropy

Bakalářská práce

Autor: Nela Biedermannová

Studijní program: B6107 Humanitní studia

Obor: Transkulturní komunikace

Vedoucí práce: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Hradec Králové 2020

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Zadání bakalářské práce

Autor:	**Nela Biedermannová**
Studium:	P16P0240
Studijní program:	B6107 Humanitní studia
Studijní obor:	Transkulturní komunikace
Název bakalářské práce:	**Domluvená manželství tureckých mužů za účelem migrace do střední Evropy**
Název bakalářské práce AJ:	Arranged marriages of Turkish men for the purposes of migration to Central Europe

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou domluvených a fiktivních sňatků za účelem migrace do zemí Evropské unie. Zaměřena bude především na turecké občany pracující v cestovním ruchu v Turecku a na jejich strategie domlouvání sňatků s Evropankami. Dále se bude zabývat vízovými povinnostmi, samotným uskutečněním sňatku, problematikou náboženství, chápáním rodiny a také vidinou života v Evropě a začleněním do kulturního života v dané zemi. Kvalitativní výzkum bude proveden v tureckém turistickém letovisku Alanya, kde budou dotazováni přímí aktéři, evropští turisté i místní obyvatelé.

BOESE, Martina, MAROTTA, Vince. Critical Reflections on Migration, ´Race´ and Multiculturalism: Australia in a Global Context. New York: Routledge, 2017. HEIKKILÄ, Elli K., YEOH, Brenda S. A. International Marriages in the Time od Globalization. New York: Nova Science Publishers Inc, 2011. HORROCKS, David, KOLINSKY, Eva, ROLLS, Assia S. Family and Human Capital in Turkish Migration. Oxford: Berghahn Books, 1996. PLAŇAVA, Ivo. Manželství a rodiny. Brno: Doplněk, 2000. SIRKECI, Ibrahim, DILARA ŞEKER, Betül, ÇA?LAR, Ali. Turkish Migration, Identity and Integration: Turkish migration series. London: Transnational Press London, 2015. SIRKECI, Ibrahim, MILEWSKI, Nadja, YÜCEŞAHIN, M. Murat, ROLLS, Assia S. Family and Human Capital in Turkish Migration: Turkish migration series London: Transnational Press London, 2015. SIRKECI, Ibrahim, ŞEKER, Güven, ELÇIN, Do?a. Politics and Law in Turkish Migration: Turkish migration series. London: Transnational Press London, 2015. ŠTICA, Petr. Cizinec v tvých branách: Biblické podněty pro etickou reflexi migrace. Praha: Karolinum, 2010.

Garantující pracoviště:	Katedra kulturních a náboženských studií, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 6.10.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci *„Domluvená manželství tureckých mužů za účelem migrace do střední Evropy“* vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a veškeré použité prameny a informace řádně cituji v seznamu použité literatury.

V Hradci Králové dne 13. 6. 2020

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala především vedoucímu této bakalářské práce Mgr. Luďku Jirkovi, Ph.D., za mnoho cenných rad při jejím vypracování a také za trpělivost po celou dobu vedení práce. Zároveň bych ráda poděkovala všem participantkám, které mi dovolily nahlédnout do svého soukromí, díky čemuž jsem mohla zpracovat celou výzkumnou část. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině a přátelům, kteří mě během psaní práce i během celého studia podporovali.

Anotace

BIEDERMANNOVÁ, Nela. *Domluvená manželství tureckých mužů za účelem migrace do střední Evropy*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2020. 72 s. Bakalářská práce.

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou domluvených a fiktivních sňatků za účelem migrace do zemí Evropské unie. Zaměřena je především na turecké občany pracující v cestovním ruchu v Turecku a na jejich strategie domlouvání sňatků s Evropankami. Dále se se zabývá vízovými povinnostmi, samotným uskutečněním sňatku, problematikou náboženství, chápáním rodiny a také vidinou života v Evropě a začleněním do kulturního života v dané zemi. Kvalitativní výzkum byl proveden v tureckém turistickém letovisku Alanya, kde byli dotazováni přímí aktéři, evropští turisté i místní obyvatelé.

Klíčová slov: Turecko, Evropa, migrace, integrace, domluvená manželství.

Annotation

BIEDERMANNOVÁ, Nela. *Arranged marriages of Turkish men for the purposes of migration to Central Europe*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2020. 72 pp. Bachelor Degree Thesis.

This bachelor thesis deals with the issue of arranged and fictitious marriages for the purpose of migration to countries of the European Union. It will focus on Turkish citizens working in tourism in Turkey and on their marriage strategies with Europeans. It will also deal with visa requirements, the actual implementation of marriage, the issue of religion, understanding the family relations connections and also the vision of life in Europe and integration into cultural environment in the country. Qualitative research will be carried out in the Turkish tourist resort of Alanya, where direct actors, European tourists and locals will be interviewed.

Keywords: Turkey, European Union, migration, integration, arranged marriages.

Obsah

Úvod ... 9

1 Metodická část ... 11

1.1 Islám v Turecku ... 11

1.2 Popis prostředí ... 14

1.3 Navazování vztahů ... 17

1.3.1 Mnohoženství ... 18

1.3.2 Obraz rodiny – rozdíly mezi tureckými a evropskými standardy ... 20

1.3.3 Uzavření sňatku ... 24

1.4 Život partnerů po svatbě ... 29

1.4.1 Výběr vhodného místa pro společný život ... 29

1.5 Rodina a reunifikace rodiny v migrační politice ... 31

1.5.1 Vízové povinnosti pro sloučení rodiny v České republice ... 33

1.5.2 Narození potomka ... 34

1.6 Začlenění Turků do evropské společnosti ... 36

1.6.1 Zaměstnání ... 38

1.7 Závěr teoretické části ... 39

2 Výzkumná část ... 41

2.1 Metodologie výzkumu ... 41

2.1.1 Cíl výzkumu ... 42

2.1.2 Struktura otázek ... 42

2.1.3 Metoda výzkumu ... 44

2.1.4 Etika výzkumu ... 45

2.1.5 Získávání dat ... 46

2.1.6 Charakteristika respondentů ... 47

3 Výzkumné šetření 49
3.1 Seznámení partnerů 49
3.2 Vážný vztah 53
3.3 Finanční situace 55
3.4 Život po svatbě 57
3.5 Závěr rozhovoru 61
3.6 Závěr výzkumného šetření 62
Závěr 64
Seznam použité literatury 67
Přílohy
Příloha A: 12 otázek pro participantky

Úvod

Téma této bakalářské práce jsem zvolila po svém ročním pracovním pobytu v Turecku, kde jsem pracovala v turismu, a setkala se tak s množstvím lidí ať už z Turecka, nebo střední Evropy, kteří necestovali do této země pouze za poznáním tamějších památek a přírodních krás. Až překvapivě často jsem se setkala se ženami, které se do Turecka vracely za svými partnery, se kterými se seznámily buď během pracovního pobytu, nebo na dovolené v některé z přímořských destinací. Z mého pohledu cestovaly ženy z lásky, zatímco muži tureckého původu skrze ně pravděpodobně viděli snadnou cestu za pohodlným životem v Evropě či snad také pravidelnou finanční podporu.

Mladí muži v současném Turecku nejsou nejspíše spokojeni s politickou a ekonomickou situací ve své vlasti, a proto nevěří ve šťastnou budoucnost jich samotných a ani jejich země. Mnoho faktorů je vede až k touze po pohodlnějším životě v Evropě, ve kterém vidí s největší pravděpodobností finanční zabezpečení, a to jak sebe sama, tak ale i zbytku rodiny v turecké domovině. Takovým faktorem může být například i současný prezident Recep Tayyip Erdogan, který zapříčinil mimo jiné i měnovou krizi, díky níž se stal život pro obyvatele Turecka obtížnějším. Největším přítokem peněz nejen do turistických oblastí, ale také do státního rozpočtu jsou právě turisté ze středoevropských zemí. Není tedy divu, že právě v nich Turci vidí naději na lepší život.

Jedním z nejjednodušších řešení, jak se sblížit s Evropou, je prostřednictvím lásky. A právě toto „sbližování“ bych ve své práci ráda rozvedla do větších detailů. Jaké metody jsou ze stran tureckých mužů používány k získání ženy, k následnému udržení vztahu až k samotnému vrcholu vztahu, tedy sňatku, zjistím od samotných žen, které v takovémto vztahu byly, nebo stále jsou. Pomocí kvalitativního výzkumu se žen pomocí dotazníků budu ptát na průběh jejich vztahu, ve kterém se pokusím objevit prvky, které snad mohou poukázat na touhu po evropském životě ze strany Turků. Dále mě zajímá, jakou roli ve vztahu hrály finance, zda byla žena opravdu tím, kdo měl finančně navrch, a do jaké míry toho muž případně využíval.

Cílem tohoto výzkumu je zjistit, do jaké míry se skutečně jedná o pravou lásku, nebo zda je láska pouze fiktivním prvkem pro snadnější přesun do Evropy. Dále mě zajímá, zda je pro Turky život v Evropě opravdu pohodlnější, nebo jestli je jejich integrace do společnosti náročná. Chci zjistit, zda je pro ně obtížné začlenit se do běžného života, například najít si práci, která zabezpečí rodinu v zemi imigrace, zda zbydou finance i na příbuzné v Turecku, nebo jaké je přijetí ze strany nevěstiny rodiny, přátel atd. Důležitým prvkem je také rozdílnost náboženství a jeho role, a to jak ve vztahu samotném, tak i v evropském životě.

Metodická část této bakalářské práce se opírá o knihy, které se z největší části zabývají pojmem migrace a především pojmem *„Marriage migration“*.[1] Studie ohledně manželství za účelem migrace se často zabývají spíše migrací ekonomickou. Zkrátka se jedná o migraci za lepšími životními podmínkami. Na základě několika šetření, která zkoumala tuto formu migrace v Asii, vyplynulo, že nejčastěji migrují za svým manželem ženy. Pouze ve 3 % se jednalo o migraci mužů za svými ženami.[2]

[1] HEIKKILÄ, Elli K.; YEOH, Brenda S. A. *International Marriages in the Time od Globalization*. New York: Nova Science Publishers Inc., 2011. ISBN 9781617280368.
HORROCKS, David; KOLINSKY, Eva; ROLLS, Assia S. *Family and Human Capital in Turkish Migration*. Oxford: Berghahn Books, 1996. ISBN 978-90-5356-883-5.
SIRKECI, Ibrahim; DILARA ŞEKER, Betül; ÇAĞLAR, Ali. *Turkish Migration, Identity and Integration: Turkish migration series*. London: Transnational Press. London, 2015. ISBN 978-1-910781-12-8.
SIRKECI, Ibrahim; DILARA ŞEKER, Betül; ÇAĞLAR, Ali. *Turkish Migration, Identity and Integration: Turkish migration series*. London: Transnational Press. London, 2015. 176 p. ISBN 978-1-910781-12-8.
[2] DAVIN, Delia. *Internal Migration in Contemporary China*. London: Macmillan press, 1999, p. 137–138. ISBN 978-0-230-37671-7.

1 Metodická část

1.1 Islám v Turecku

V samotném počátku bych ráda v jedné kapitole uvedla, jaká je v Turecku v současné době náboženská situace, protože je v celé práci často náboženství zmiňováno. Pro lepší přehlednost začneme od založení Turecké republiky. Tato událost totiž nejvíce ovlivnila aktuální podobu nejen současného náboženství, ale i celkovou podobu současné životní úrovně v Turecku.

Turecká republika byla vyhlášena dne 29. října 1923 v tehdy budoucím hlavním městě Turecka – Ankaře. Prvním tureckým prezidentem se stal Mustafa Kemal (1881–1938), kterému bylo přiděleno čestné příjmení Atatürk, což v překladu znamená „otec Turků“.[3] Mustafa Kemal Atatürk se zasloužil o normativní teorii zvanou kemalismus, která platí do dnešní doby, avšak současnou tureckou vládou je silně ohrožena.[4] Snažil se o velmi složitou věc, a to o vytvoření nového sekulárního státu z pozůstatků Osmanské říše.[5]

„Důležitou roli v kemalistickém modernizačním projektu sehrálo vytváření specifických představ o ‚západní civilizaci‘, do níž se měla turecká společnost reformami začlenit, a ty se zase zpětně promítaly do vzniku představ o Východě jako nežádoucí podobě turecké společnosti. Tyto obrazy se v průběhu historického vývoje republiky vepsaly hluboce do kolektivní paměti národa a dodnes v mnoha ohledech utvářejí tureckou identitu.“[6]

Kemalistické modernizační reformy měly velký vliv na náboženství ve státní sféře. Z hlediska institucionální roviny převzal stát správu veškerého náboženského majetku, byly uzavřeny náboženské školy, duchovní posláni do penze a také zrušeny šarí´atské soudy a uzavřeny dervíšské konventy. Legislativní rovina v roce 1926 přijala občanský, trestní a obchodní zákoník dle švýcarské, italské a německé předlohy. V roce 1928 byl vystaven dodatek ke smlouvě, dle kterého přestal být

[3] KREISER, Klaus; NEUMANN, Christoph K.; KUČERA, Petr. *Dějiny Turecka*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-012-8.
[4] TUNKROVÁ, Lucie; ŠARADÍN, Pavel, eds. *Turecko a Evropská unie: česká a turecká perspektiva.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 7. ISBN 978-80-244-1875-9.
[5] HONZÁK, František. *Evropa v proměnách staletí*. Praha: Libri, 1997, s. 674. ISBN 80-85983-00-1.
[6] TUNKROVÁ, Lucie; ŠARADÍN, Pavel, eds. *Turecko a Evropská unie: česká a turecká perspektiva.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 7. ISBN 978-80-244-1875-9.

islám oficiálním státním náboženstvím.[7] Všechna náboženství tak byla na stejné úrovni a byla si rovna stejně tak jako jejich vyznavači. Islám tak mohl být „vymýcen“ z veřejného prostoru. Byly upravovány náboženské budovy, kde se už věřící nemusejí zouvat, mýt a při modlitbě se pohybovat tradičním způsobem. Z muslimského kalendáře se 1. ledna 1926 přešlo na kalendář evropský, kde den začíná a končí půlnocí.[8] Dále byly zrušeny náboženské tituly, bylo zakázáno překládat Korán do turečtiny včetně svolávání k modlitbě v tureckém jazyce.[9] Součástí modernizace byl totiž také přechod ze složitého arabského písma na latinku. Účel byl prostý – snazší komunikace se západním světem.[10]

Hlavní myšlenkou kemalismu bylo co nejvíce se přiblížit západnímu světu. *„Pokud budou nastaveny podmínky jako v Evropě, pokud Turci budou vypadat, chovat se, oblékat se a jíst jako Evropané, dříve či později se Evropany stanou.“*[11] Dle evropského vzoru tak byly v Turecku zrovnoprávněny ženy s muži a byla zrušena polygamie a povolena konzumace alkoholu. Ženy také získaly pasivní i aktivní volební právo a mohly se oblékat do „západních oděvů“. Tradiční muslimský oděv byl dokonce ve státní sféře a na veřejných školách, kde nově mohly ženy také působit, zakázán. Nově byl také ve společnosti nastaven obraz ideální pracující ženy na typicky mužských pozicích.[12]

Mustafa Kemal Atatürk byl díky modernizaci tureckými občany velmi oblíben. Dodnes jsou na ulicích pověšeny vlajky s jeho podobiznou a jeho socha nechybí v žádném městě. Současná politická sféra se ale s Atatürkovou ideou plně neztotožňuje. Mnozí hráči na současné politické scéně se shodují v názoru, že největší překážkou pro modernizaci a sekularismus je právě náboženství, konkrétně islám, který je v Turecku i dnes převažujícím náboženstvím.[13] Za tzv. „hrobaře

[7] TUNKROVÁ, Lucie; ŠARADÍN, Pavel, eds. *Turecko a Evropská unie: česká a turecká perspektiva.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 8. ISBN 978-80-244-1875-9.
[8] MUSIL, Alois. *Most do Asie: nové Turecko*. Praha: Melantrich, 1941, s. 41–42.
[9] TUNKROVÁ, Lucie; ŠARADÍN, Pavel, eds. *Turecko a Evropská unie: česká a turecká perspektiva.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 8. ISBN 978-80-244-1875-9.
[10] TUNKROVÁ, Lucie; ŠARADÍN, Pavel, eds. *Turecko a Evropská unie: česká a turecká perspektiva.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 9. ISBN 978-80-244-1875-9.
[11] TUNKROVÁ, Lucie; ŠARADÍN, Pavel, eds. *Turecko a Evropská unie: česká a turecká perspektiva.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 10. ISBN 978-80-244-1875-9.
[12] TUNKROVÁ, Lucie; ŠARADÍN, Pavel, eds. *Turecko a Evropská unie: česká a turecká perspektiva.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 8. ISBN 978-80-244-1875-9.
[13] SIEGL, Erik. *Islám versus modernizace?: náboženství, sekularismus a rozvoj v Turecku: pohled Turguta Özala.* Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2013, s. 13–14. ISBN 978-80-87558-14-0.

kemalismu“ je označován bývalý premiér a prezident Turecka Turgut Özal (1927–1993), který provedl mnoho změn, co se týče postavení islámu v Turecku.[14] Za své působnosti na politickém poli usiloval o navrácení dominance islámských elit v politice a islám propagoval jako součást turecké identity.[15]

V současné době je v čele Turecké republiky prezident Recep Tayyip Erdogan, který se dle veřejného názoru tureckého lidu pokouší zničit vše, co vybudoval první prezident Turecké republiky Mustafa Kemal Atatürk. Sám Erdogan svou vládu nazývá po vzoru Atatürkovy „první války za nezávislost“ jako „druhou válkou za nezávislost“. Chce mít na Turecko podobný vliv, jako měl jeho předchůdce Mustafa Kemal Atatürk, avšak současný prezident Recep Tayyip Erdogan se vydává opačným směrem. Turkům chce navrátit jejich původní identitu – takovou, kterou měli za Osmanské říše, dříve než byli ovlivněni Atatürkovými reformami.[16] Tyto reformy Erdogan často označuje jako „reformy umělé“. Jeho metody k navrácení islámu do veřejného prostoru nejsou nijak zjevné, avšak pozornosti neuniknou. Konkrétně zavedl na veřejné školy povinné hodiny náboženství či udělil masivní daň na alkoholické výrobky. Požívání alkoholických výrobků tak nezakázal, avšak ceny těchto produktů tak moc vzrostly, že si je jen málokdo může dovolit.[17]

Dle výzkumu na portálu Konda.com.tr je v současné době na území Turecka 51 % obyvatel hlásících se k islámu. Turecké úřady ale v roce 2014 prohlásily, že se k islámu hlásí 99 % obyvatel Turecka. Nesoulad je dán pravděpodobně rozdílnou definicí víry. Současný prezident Recep Tayyip Erdogan vyvíjí na své občany požadavky, které mnohdy bývají označovány za „nucení k víře“.

[14] SIEGL, Erik. *Islám versus modernizace?: náboženství, sekularismus a rozvoj v Turecku: pohled Turguta Özala.* Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2013, s. 15. ISBN 978-80-87558-14-0.
[15] SIEGL, Erik. *Islám versus modernizace?: náboženství, sekularismus a rozvoj v Turecku: pohled Turguta Özala.* Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2013, s. 19. ISBN 978-80-87558-14-0.
[16] PIRICKÝ, Gabriel. *Turecko.* Praha: Libri, 2006, s. 78–79. ISBN 80-7277-323-2.
[17] LINDNER, Tomáš. Erdogan chce ukončit Atatürkův odkaz a přesměrovat Turecko k islámu. In: *Respekt.cz* [online]. 3. 7. 2017 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: https://www.respekt.cz/denni-menu/erdogan-chce-ukoncit-ataturkuv-odkaz-a-otocit-turecko-k-islamu

Díky Erdoganovým praktikám v oblasti náboženství klesl za posledních 10 let počet věřících Turků, a stoupl tak počet ateistů. To se děje především kvůli nespokojenosti občanů s návratem islámu do politiky a veřejné sféry. Přestože jsou občané nespokojeni se současnou politickou a náboženskou situací ve své zemi, zůstává Turecko stále jedinou muslimskou zemí se sekulárním zřízením.[18]

Nejen svým zřízením, životní úrovní i geografickou polohou má Turecko velmi blízko k Evropě. I samotní Turci se cítí být svým charakterem Evropanům velmi podobní. Náboženství tak pro ně v komunikaci s nimi nehraje téměř žádnou roli. Avšak mnohdy jsem se osobně setkala s předsudky ze strany Evropanů, co se náboženství týče. Většina obyvatel střední Evropy nemá vlivem nedávné migrační krize a událostí s tím spojených v Evropě právě kladný vztah k islámu. Myslím si tedy, že v tomto případě může hrát náboženství v případném navazování vztahů velkou roli. Domnívám se, že za tyto předsudky může nedostatečná informovanost o současném Turecku.

Přestože se Recep Tayip Erdogan snaží o islamizaci Turecka, je si stále velmi dobře vědom nutnosti ponechat si i západní vliv. Jedním z nejdůležitějších oborů pro tureckou ekonomiku je především turismus, který je takřka závislý na evropských turistech. A právě velký počet evropských turistů vyvolává v Turcích ještě větší chtíč po evropském životě. Evropští turisté, především tedy ženy, se stávají pro Turky jakousi návnadou, kterou si pomocí partnerského vztahu získají a skrze niž se následně dostanou do Evropy.

1.2 Popis prostředí

V úvodu této kapitoly musím nejprve zmínit, že při vyhledávání potřebných informací jsem kvůli nedostatku písemných pramenů čerpala především ze zdrojů internetových. Pomocí mi byly také vlastní zkušenosti, které v této kapitole taktéž částečně reflektuji. Důvodem je skutečnost, že literatura zaměřená na podobné svazky je především romantická a spadá spíše do kategorie červené knihovny.[19] Není

[18] NOVOTNÝ, Pavel. V Turecku roste počet bezvěrců. Může za to Erdogan, který islám povýšil na státní kult? In: *Info.cz* [online]. 14. 1. 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: https://www.info.cz/svet/v-turecku-roste-pocet-bezvercu-muze-za-to-erdogan-ktery-islam-povysil-na-statni-kult-39508.html

[19] FROUZOVÁ, Magdaléna. *Závoj a džíny: ženy v islámském světě*. Praha: Vyšehrad, 2006. ISBN 80-7021-776-6.

tak relevantní pro skutečný popis prostředí. Nejvyhledávanější destinací z hlediska rekreačního turismu je oblast Východního středomoří, konkrétně Turecká riviéra. Nejnavštěvovanější v této oblasti jsou turistická letoviska v okolí větších měst, kterými jsou Side a Alanya.[20] Právě na tato místa jezdí v letních měsících nejvíce evropských, ruských, ale i tureckých turistů. Destinace je typická cenově dostupnými hotely se stravovací formou all inclusive, která je v dnešní době velmi populární, a to zvláště v zemích se zhoršenou bezpečnostní situací. Hosté tak tráví většinu svého pobytu v Turecku pouze v určitém resortu, kde také vyhledávají rekreaci, sportovní vyžití i náhled do kulturních tradic navštívené země. Poznávání kulturních tradic může probíhat skrze tamní kuchyni, skrze různá folklórní vystoupení či skrze dialog s místními obyvateli.

Hotely zaměstnávají zpravidla turecké občany, pro které je tato sezónní práce mnohdy jediným celoročním zdrojem obživy. Do turistických destinací se v létě sjíždějí studenti a mladí muži z východní a středozemní části Turecka, nebo dokonce i z hlavního města, tedy z Ankary. Vzhledem k tomu, že pracujících žen je v Turecku pouze 30 %, a to především ve velkých městech či turistických destinacích, muži z východu a středozemí finančně zabezpečují celou rodinu.[21] Práce s turisty je jednou z těch nejvýdělečnějších. V letoviscích pracují také cizinci většinou ze zemí, ze kterých do hotelu přijíždí největší klientela. Těmi jsou nejčastěji: Německo, Česká republika, Rusko, Rakousko, Velká Británie.[22] Další cizinci pracují v turismu na pozicích pro cestovní kanceláře, kterými jsou delegátské pozice, animátorská a průvodcovská činnost. Tyto pozice jsou v destinaci provozovány pro pohodlí turistů a pro překonání jazykové i kulturní bariéry.

SCHNEIDT, Katja. *Uvězněna v rodné zemi: jak mě můj turecký přítel unesl do paralelního světa islámu*. Praha: Ikar, 2014. ISBN 978-80-249-2290-4.

[20] BAINBRIDGE, James. *Turecko*. Praha: Svojtka & Co., 2010, s. 414. ISBN 978-80-256-0270-6.

[21] Chování.eu. Turecko. *Chovani.eu* [online]. © 2020 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: http://www.chovani.eu/turecko/c115

[22] CEIC. Turkey Visitor Arrivals. *Ceicdata.com* [online]. © 2020 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: https://www.ceicdata.com/en/indicator/turkey/visitor-arrivals

Cizinci v cestovním ruchu žijí v Turecku zpravidla dlouhodobě a již ovládají turecký jazyk. Turečtí občané nejsou po absolvování školní docházky nijak jazykově vybaveni, co se týče světových jazyků.[23] Znalost cizího jazyka se odvíjí od „nejčastější“ národnosti návštěvníků letoviska. V letoviscích ve Východním středomoří převažuje znalost anglického, ruského a německého jazyka.[24]

Jak již bylo zmíněno, v oblasti Východního středomoří je značná část turistů z ekonomicky vyspělých evropských zemí, respektive z Evropské unie. Právě turisté z Evropy jsou pro místní obyvatele nejspolehlivější spojkou mezi Tureckem a střední Evropou. Vracejí se do svých oblíbených resortů pravidelně i několikrát do roka, což je ideální pro navazování přátelských i partnerských vztahů s Turky pracujícími v konkrétních resortech či v blízkém okolí. Jelikož komunikace se zákazníky, v tomto případě s turisty, je hlavní náplní většiny pracovních pozic v tureckých turistických oblastech a hotelových resortech, musejí Turci umět alespoň základy jazyka, kterým mluví převážná většina klientů hotelu a daného rekreačního střediska. Nejčastěji se jedná o jazyk anglický, německý a ruský. Zaměstnanci hotelových recepcí, restaurací či obchodů musejí na klienty působit přátelským dojmem, který nejčastěji vytvoří právě několika frázemi v jejich rodném jazyce. Všimla jsem si, že často používají spíše vtipné hlášky, které pocházejí z oblasti sportu či showbusinessu, kterými se zákazníky tzv. „prolomí ledy“.

Návraty evropských turistů přímo vybízejí k obdarovávání svých blízkých v Turecku. Nejčastějšími dary jsou potraviny a alkohol z konkrétních evropských zemí, jelikož alkohol je v Turecku na místní poměry velmi drahý. Nechybí ani peněžní dary, značkové oblečení či elektronika v podobě mobilních telefonů i notebooků. Elektronické dary jsou věnovány především na vyžádání obdarovaného za účelem kvalitnější komunikace s dárcem.

[23] Study in Turkey. Education System. *Studyinturkey.com* [online]. © 2020 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: http://www.studyinturkey.com/content/sub/education_system.aspx

[24] CEIC. Turkey Visitor Arrivals. *Ceicdata.com* [online]. © 2020 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: https://www.ceicdata.com/en/indicator/turkey/visitor-arrivals

1.3 Navazování vztahů

Není žádnou novinkou, že „za plotem je tráva zelenější“. Tento fakt ovlivňuje také výběr partnerů. Exoticky vypadající cizinec s bronzovou pletí, tmavými upravenými vlasy a s hlubokým tmavě hnědým pohledem udělá často dojem na nejednu cizinku s odlišnými fenotypovými vlastnostmi. Již na první pohled je zjevný rozdíl, co se týče vzhledu mezi muži typicky tureckými a těmi středoevropskými. A právě to, co je na nich odlišné, pravděpodobně přitahuje nejednu cizinku.

Přirozeně energická povaha tureckých občanů má pozitivní vliv na upoutání něčí pozornosti. Pro Turky není nejmenší problém se s někým pustit do řeči i přes jazykovou bariéru. Dokonce jsou ochotni se pro zalíbení naučit během několika dní i pár frází v jazyce protějšku, čímž jednoduše „prolomí ledy“. Právě tato spontánnost a energie vyzařující z tureckých mužů je pro ženy velmi přitažlivá, stejně jako velmi maskulinní rysy obličeje a těla, kterých si jsou turečtí muži dobře vědomi a rádi na ně upozorňují i pomocí úhledně načesaných vlasů a precizně zastřižených vousů. Evropské ženy jsou oproti ženám tureckým méně stydlivé, takže se otevřené konverzaci s cizinci nikterak nebrání, což na muže může působit až vyzývavě.

Evropské ženy se se svým typicky evropským vzhledem velmi často bojí opouštět brány turistických resortů, proto rády uvítají někoho z místních, kdo je navíc prověřený z hotelu a kdo jim nabídne prohlídku města či náhled do místní kultury. Pár romantických gest, jako je procházka po pláži při západu slunce, prohlídka orientálních ulic přilehlého místa, nebo jen donáška květin na hotelový pokoj, okouzlí nejednu ženu. Takovéto zážitky z dovolené se téměř každé ženě zaryjí velmi hluboko pod kůži, a tak není divu, že svého nápadníka jen tak jednoduše z hlavy nepustí. V tuto chvíli lze konstatovat, že mužův záměr se ubírá správným směrem.

Po několika dalších rozhovorech a společně strávených chvílích v tomto už samo o sobě romantickém prostředí, které má za účinek především uvolnění, se prohloubí dostatečně vztahy na obou stranách. Často dojde i k fyzickému projevu lásky. Tomu se turečtí muži ani vzhledem ke své víře nebrání. Turecké ženy naopak na sexuální kontakt čekají mnohdy desítky let a první sexuální styk mají až o svatební noci, což je pro oba snoubence již určitý druh závazku, který může být pro

mladé Turky, kteří do jisté míry díky práci v turismu podlehli evropskému vlivu a evropskému stylu života, mnohdy až odstrašující. Islám uznává ukojení sexuální touhy, avšak až po uzavření manželství. Alláh vyzývá všechny muslimy, aby se ženili.[25] Pro muže není zakázáno oženit se s ženou odlišného náboženského vyznání. Pro ženy je však přísně zakázáno uzavřít sňatek s kýmkoliv, kdo není muslimem. Navíc muslimské ženy by až do svatby měly zůstat pannami. Tuto tradici dodržují i ženy, které se nehlásí k islámu, jelikož je v nich tradice zakořeněna po mnoho generací a ve výchově dívek je na ni kladen důraz.[26] Zatímco ženy musejí do svatby zůstat pannami, muži pohlavní styk před uzavřením sňatku vykonávat mohou. S kým ale, když turecké ženy se řídí striktními zásadami? Turečtí muži se ale přesto ženit chtějí, protože si tím upevňují věrný vztah se svou ženou. Mnohdy se však stává, že muž je již ženatý s ženou, která pečuje o domácnost, zatímco co on vydělává v turismu na druhé straně země. Odloučenost od manželky mu nikterak nebrání v navazování vztahů s dalšími ženami, zejména cizinkami. To se již začíná podobat určitému obrazu mnohoženství, které v historii nebylo v Turecku ničím neobvyklým, přestože se nejedná o typickou polygynii, jelikož v tomto případě by o sobě manželky věděly.

1.3.1 Mnohoženství

Jeden z největších harémů v historii polygamie byl v paláci Topkapi v centru Istanbulu, byl vystavěn pro zábavu osmanských panovníků v roce 1475.[27] Sto i více žen z celého světa se v tomto paláci zdržovalo ještě před 150 lety. Mnohoženství je v Turecku zakázáno od roku 1924. Zasloužil se o to Mustafa Kemal Atatürk svými dekrety, které byly revoluční také v povolení libovolného oděvu pro turecké ženy.[28] Turecké ženy se od té doby odíváním velmi podobaly ženám evropským. V ulicích větších měst se bez problémů pohybovaly turecké ženy inspirované evropskými

[25] Abd Ar-Rahman bin Abd Al-Karim Ash-Sheha a Zuzana Amrani. *Islámský pohled na sex* [online]. Islamland.com, 2017 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z https://www.islamland.com/eng/books/islamsky-pohled-na-sex-1432798925

[26] BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, 2013, s. 77. ISBN 978-80-87576-55-7.

[27] Ředitelství správy národního paláce Dolmabahçe Palace. Topkapi Palace. *Millisarylar.gov.tr* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: https://www.millisaraylar.gov.tr/saraylar/topkapi-sarayi

[28] HECZKO, Stanislav; AMRAMI, Zuzana. Islámský pohled na sex. In: *Getsemany.cz* [online]. © 2017 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: https://www.getsemany.cz/node/3450

módními trendy, tedy v oděvech, které nezakrývaly většinu těla ani obličeje a s dlouhými rozpuštěnými vlasy. Dnes se opět vrací do ulic ženy v tradičních muslimských oděvech, jelikož nynější turecká vláda své obyvatele poněkud fanatizuje. Od dívek tak zahalování vyžadují nejen jejich rodiče, ale i bratři a manželé. Během vlivu Mustafy Kemala Atatürka na Turecko byla země v mnoha směrech svobodnější.[29] A možná právě proto jsou pro turecké muže evropské ženy stále více atraktivní, a tak se jejich vztahová situace opět začíná podobat polygamii.

V islámském právu je mnohoženství povolováno, přestože v Turecku oficiálně povoleno není. Muž se může současně oženit až se čtyřmi ženami najednou, pokud má dostatečné prostředky na to, aby je mohl uživit rovným dílem. Právo je v Koránu popisováno takto (4:3): *„Bojíte-li se, že nebudete spravedliví k sirotkům…berte si za manželky ženy takové, které jsou vám příjemné dvě, tři a čtyři; avšak bojíte-li se, že nebude spravedliví, tedy si vezměte jen jednu nebo ty, jimiž vládnou pravice vaše. A tak se nejlépe vyhnete odchýlení.“*[30]

Je to 150 let od zákazu mnohoženství na území celého Turecka, ale přesto se v Turecku najde téměř 150 000 žen, které se o svého manžela dělí s jinou ženou. Tento jev je nejčastější na východě země, kde mezi obyvateli převládá velký počet Kurdů, kteří se tureckými zákony neřídí striktně.[31] A jelikož většina Turků v turismu pochází právě z východního Turecka, není divu, že v hledání partnerek nemají zábrany. Má-li muslim pohlavní styk mimo manželství, dopouští se tak dle Koránu nezákonného činu, za který může být postižen tvrdým trestem. Aby trestu předešel, měl by před pohlavním stykem uzavřít sňatek se ženou stejného vyznání, čímž se jeho budoucí pohlavní styk legalizuje.[32] Důsledkem tohoto opatření se i dnes často stává, že sňatek uzavírá s mužem dívka velmi mladá, která je po fyzické stránce pro staršího muže vysoce atraktivní. Minimální věková hranice k uzavření sňatku v Turecku je 18 let. I dnes se v muslimské společnosti vyplácí věno rodině nevěsty,

[29] HAVLÍKOVÁ, Magdalena. Milujete se, chce si vás vzít a vy jeho. Jenže je Turek, a ke všemu muslim. In: *iDNES.cz* [online]. 13. 5. 2009 [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/onadnes/vztahy-sex/milujete-se-chce-si-vas-vzit-a-vy-jeho-jenze-je-turek-a-ke-vsemu-muslim.A090511_164055_ona_vztahy_jup

[30] BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, 2013, s. 77. ISBN 978-80-87576-55-7.

[31] ZBAVITELOVÁ, Gita. Situace žen v Turecku. In: Portal.rozhlas.cz [online]. 28. 1. 2011 [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/situace-zen-v-turecku--843518

[32] BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, 2013, s. 75. ISBN 978-80-87576-55-7.

což vede k uzavírání sňatků domluvených, kde lze lásku nalézt jen zřídkakdy.[33] Tyto kulturně i historicky zažité principy mohou mladé Turky od svatby s tureckou ženou do jisté míry odrazovat. Myslím si, že pro mladé Turky není představa rodinného života, kde mu do soukromí stále vstupují i rodiče obou partnerů, ideální. I to může být jedním z důvodů, proč Turci touží po více svobodném životě v Evropě.

1.3.2 Obraz rodiny – rozdíly mezi tureckými a evropskými standardy

Nejprve osvětlím, jakými znaky se vyznačuje typická moderní středoevropská rodina. Konkrétně se nejvíce zaměřím na obraz rodiny v České republice v současnosti, protože se podle mého názoru velmi podobá obrazům ostatních rodin ze středoevropských zemí, v českém kontextu zejména z Německa. Ve druhé části popíšu typické znaky turecké rodiny. S fakty z této kapitoly se bude dále pracovat jak v této části práce, tak i v následném výzkumu.

Středoevropská moderní rodina

V dnešní době je v České republice běžný nukleární a monogamní typ rodiny s prvky patrilinearity i patriarchální společnosti. Rozdíl dnešní doby oproti minulosti je v tom, že žena mimo péči o domácnost a potomstvo přispívá také do rodinného rozpočtu, jelikož je zaměstnaná. Zapojení ženy do pracovního procesu historicky ovlivnila válečná situace, ale také moderní zrychlená doba, kdy se veškeré technologie modernizují raketovou rychlostí, byty jsou dražší a následně jsou i náklady na běžný život mnohonásobně vyšší. Rozkvět sociálního státu byl v západní Evropě v poválečných letech, ale dnes se (i ve střední Evropě) musí o sebe lidé postarat spíše sami.

[33] Euractiv. V Turecku je mnohoženství stále aktuální, potvrzuje studie. In: *Euractiv.cz* [online]. 21. 1. 2011 [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: https://euractiv.cz/section/ evropska-unie-a-svet/news/v-turecku-je-mnohozenstvi-stale-aktualni-potvrzuje-studie-008374/

I nadále je muž tzv. modifikovaným modelem živitele, tedy je jeho plat vyšší, přestože příjmy ženy jsou v rodinném rozpočtu důležité. V konkrétním životním cyklu je však ženina kariéra a následná výše příjmu ovlivněna přerušením kariéry vzhledem k mateřské a rodičovské dovolené.[34]

Ve válečné i v poválečné Evropě se trh práce více otevřel s pracovními možnostmi pro ženy. Narostly tím ambice žen vyrovnat se mužům jak po stránce kariérní, tak i finanční, ale také po stránce genderové. Ženy pracují na vysokých manažerských pozicích a vykonávají profese ryze mužského rázu, čímž dosahují také stejného platového ohodnocení jako muži a také podobného sociálního statusu i prestiže. Finanční motivace a následná touha po blahobytu a pohodlném životě velmi ovlivňují pohled na rodinný život. Hodnota potomků a rodiny je v rozporu s hodnotami jinými, nejčastěji finančními.[35]

Mateřství je v současnosti nejvíce ovlivněno kariérou partnerů. Ženy vzdělané a pracující na vysokých pozicích odkládají mateřství zejména ze strachu ohledně možného omezení vzdělání, zaměstnání či lepší kariéry. Čím vyšší mají ženy vzdělání, tím vyšší je logicky také jejich touha po kariérním růstu a mateřství se odkládá až do pozdějšího věku. Děti jsou v tomto případě do rodiny přiváděny za účelem strachu ze stárnutí a ztráty reprodukce, ale také potěšení, zpestření, určité formy seberealizace či socializace.[36] Nicméně mateřství ve vyšším věku může znamenat i proměnu životních hodnot. Další roli v pořízení potomků může hrát i tzv. sňatková strategie, kdy se manželé rozhodnou pro miminko za účelem ekonomického, symbolického, nebo i emocionálního přínosu, čímž se jejich manželský svazek upevní.[37]

[34] SIROVÁTKA, Tomáš; HORA, Ondřej, eds. *Rodina, děti a zaměstnání v české společnosti.* Boskovice: Fakulta sociálních studií (Institut pro výzkum reprodukce a integrace společnosti) Masarykovy univerzity, 2008, s. 12. ISBN 978-80-7326-140-5.
[35] SIROVÁTKA, Tomáš; HORA, Ondřej, eds. *Rodina, děti a zaměstnání v české společnosti.* Boskovice: Fakulta sociálních studií (Institut pro výzkum reprodukce a integrace společnosti) Masarykovy univerzity, 2008, s. 9. ISBN 978-80-7326-140-5.
[36] SIROVÁTKA, Tomáš; HORA, Ondřej, eds. *Rodina, děti a zaměstnání v české společnosti.* Boskovice: Fakulta sociálních studií (Institut pro výzkum reprodukce a integrace společnosti) Masarykovy univerzity, 2008, s. 13. ISBN 978-80-7326-140-5.
[37] SIROVÁTKA, Tomáš; HORA, Ondřej, eds. *Rodina, děti a zaměstnání v české společnosti.* Boskovice: Fakulta sociálních studií (Institut pro výzkum reprodukce a integrace společnosti) Masarykovy univerzity, 2008, s. 99. ISBN 978-80-7326-140-5.

Další formou soužití, která je velice častá, je soužití nesezdaného páru, kdy partneři společně sdílejí domov, mají potomky, ale neuzavřeli manželský svazek (tzv. nesezdané soužití). Jedním z důvodů může být i vzájemná domluva partnerů, kdy se společně dohodnou, že samotný akt uzavření manželství pro ně není nikterak důležitý. Otázkou je, zda lze tuto formu soužití považovat za plnohodnotnou formu manželství.[38] Další problematickou situací je rodina neúplná, kdy se žena stará o potomka bez přítomnosti muže. Přestože sociální stát i právo deklaruje podporu rodinným jednotkám, často jsou jejich perspektivy pouhou záležitostí jejich vlastních snah. Evropský model rodiny je pak svázán s biologickou imaginací, a tak jsou jako rodiče chápáni jen a pouze ti, kteří potomka zplodili. Ti také mají nárok na jeho výchovu, což je rozdíl oproti tureckému mnohoženství.

Turecká moderní rodina

Turecká společnost se v současnosti striktně neřídí muslimskými zákony, ale přesto se stále v některých odvětvích určité formy těchto zákonů vyskytují. Takovou oblastí je i uzavření manželství, rodinný život a výchova dětí. Mohou za to především tradice, které si v sobě turecký lid nosí již po generace, ale také velký vliv širší rodiny na mladou generaci. Širší rodinou mám na mysli konkrétně prarodiče, tety a strýce, kteří jsou vyššího věku a stále mají v sobě tyto tradice hluboce zakořeněny.

V Turecku není přípustné, aby se děti rodily mimo manželství. Stejně tak by spolu partneři neměli do svatby bydlet či sdílet pokoj přes noc. Svatba je pro Turky velmi důležitým okamžikem jejich života a každý mladý Turek se na tu svou svatbu velmi těší, a to včetně jeho rodiny, která svým dětem vštěpuje hodnoty manželství již od raného věku.[39] Mnohdy si matky vybírají nevěsty pro své syny samy v tureckých lázních Hammam, kde mohou velmi dobře dle vzhledu dívky vybrat kvalitní

[38] SIROVÁTKA, Tomáš; HORA, Ondřej, eds. *Rodina, děti a zaměstnání v české společnosti.* Boskovice: Fakulta sociálních studií (Institut pro výzkum reprodukce a integrace společnosti) Masarykovy univerzity, 2008, s. 1. ISBN 978-80-7326-140-5.
[39] HNÁTEK, Milan. Turecká svatba – Úvod do celé svatební problematiky. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 9. 8. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecka-svatba-uvod-cele-svatebni-problematiky/

potencionální ženu pro svého syna.[40] Rodina má na výběr partnera velký vliv, což je rozdíl oproti evropskému modelu rodiny. Ani dnes není úplně přijatelné, aby byla dívka z bohatší rodiny než chlapec, či měla vyšší vzdělání, a tak i lepší pracovní pozici. Společnost je tak více patriarchální, než jak to známe z Evropy. Rodiny se tak po zásnubách začnou vzájemně seznamovat a poznávat, aby otcové mohli usoudit, zda se k sobě právě tyto dvě rodiny hodí.[41]

Muslimská společnost byla vlastně vždy silně patriarchální. Muž je v rodině hlavou, a tudíž i jejím živitelem, zatímco žena pečuje o rodinu a domácnost. V Koránu je toto rozdělení popsáno následovně: *„Muži zaujímají postavení nad ženami proto, že Bůh dal přednost jedněm z vás před druhými, a proto, že muži dávají z majetků svých (ženám). A ctnostné ženy jsou pokorně oddány a střeží skryté kvůli tomu, co Bůh nařídil střežit.“*[42]

Širší rodině je přikládána větší důležitost než v Evropě. Do rodinného dění se zapojuje i velká část širších příbuzných. Finanční prostředky se tak shromažďují z více domácností a následně s nimi stejnou měrou nakládá celá rodina, včetně prarodičů, strýců, tet, bratranců a sestřenic. Finance do rodiny přinášejí především muži, kteří jsou zodpovědní za zaopatření své rodiny. Pokud tohoto úkonu není muž schopen, pomáhá živit jeho rodinu jeho otec. Žena přispívá do rodinného rozpočtu, jakmile není potřeba neustálá péče o děti, nebo pokud muž není schopen dostatečně pokrýt rodinné náklady. Ohledně ženina zaměstnání mnohdy rozhoduje právě její muž. Do výkonu zaměstnání může nastoupit tehdy, pokud s tím její muž souhlasí. Na výběru pracovní pozice se muž také velmi často podílí.[43]

Dle práva jsou potomci muslimského otce také muslimové. Proto je důležitý výběr i potencionální matky. Když matka nebude muslimkou, mohla by odvracet děti od této víry, jelikož muslimské dítě má být vychováváno v souladu s vírou. Dle zákona by tak muž měl svou ženu navést na tu správnou cestu, což je tedy cesta

[40] HNÁTEK, Milan. Turecké zásnuby a předsvatební zvyklosti. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 20. 10. 2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecke-zasnuby-a-predsvatebni-zvyklosti/

[41] HNÁTEK, Milan. Turecká svatba – Úvod do celé svatební problematiky. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 9. 8. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecka-svatba-uvod-cele-svatebni-problematiky/

[42] BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, 2013, s. 147. ISBN 978-80-87576-55-7.

[43] BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, 2013, s. 148–154. ISBN 978-80-87576-55-7.

islámské víry, aby jeho potomci mohli vyrůstat v souladu s islámem.[44] V dalším případě je možné, aby matka byla jiného vyznání, ideálně tedy křesťankou, nebo židovkou. Dítě ale i přesto nese víru patrilineárně po otci a matka by mu v tom neměla nikterak bránit. Z této logiky vyplývá, že opačný typ rodiny (manželka muslimského vyznání a manžel křesťan nebo žid) v podstatě nepřichází v úvahu, protože by se na potomky nepřenášelo ze strany otce muslimské vyznání. V dospělosti se však potomek může pro svou víru rozhodnout jinak a konvertovat.[45]

V prvních letech dítěte je matka zodpovědná za péči, ale zákonným zástupcem, který rozhoduje o jeho životě a má za dítě plnou zodpovědnost, je jeho otec. Matka poskytuje svému dítěti neustálou péči do chvíle, kdy ji očividně potřebuje. Nejčastěji je matka doma do doby, dokud dítě nenastoupí do školy. Rodina děti také finančně zaopatřuje do té chvíle, dokud nejsou schopny se živit samy. V případě chlapce je to po nástupu do zaměstnání, u dívky po uzavření sňatku. Pokud potomci studují vysokou školu, rodina je živí, dokud nedosáhnou titulu.[46]

1.3.3 Uzavření sňatku

V minulé podkapitole jsem zmiňovala velký vliv rodičů a příbuzných na mladé Turky. Není tomu jinak ani během plánování svatby. Rodiče rozhodují jak o výběru partnera pro svého potomka, tak i o samotném konání svatebního obřadu a dalších tradicích, které k uzavření sňatku patří. Také je na rodinách obou snoubenců, aby zařídily nejen místo konání i samotný obřad a hostinu, ale také rozhodují o tom, koho na svatbu pozvou. Na tradiční turecké svatbě je minimální počet hostů 300, ale samozřejmě čím více hostů se oslavy nového manželství zúčastní, tím je svatba honosnější. Tradičně se tak na svatbě sejde až 600 hostů. Svatba je dokonalou událostí, díky které rodina novomanželů upevňuje své postavení ve společnosti.[47]

---

[44] BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, 2013, s. 100. ISBN 978-80-87576-55-7.
[45] BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, 2013, s. 149–150. ISBN 978-80-87576-55-7.
[46] BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, 2013, s. 151. ISBN 978-80-87576-55-7.
[47] HNÁTEK, Milan. Turecká svatba – Úvod do celé svatební problematiky. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 9. 8. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecka-svatba-uvod-cele-svatebni-problematiky/

Samotnému svatebnímu obřadu předcházejí zásnuby. Turci vzhledem k nemožnosti soužití nesezdaného páru žádají své budoucí ženy o ruku klidně i po několika týdnech známosti.[48] Domnívám se, že to může být i jedním z faktorů, proč pro ně mají evropské ženy takovou slabost. Z vlastních zkušeností mohu usuzovat, že v Evropě mají muži z manželství strach. Žádost o ruku a následný vstup do svazku manželského znamená pro mnohé mladé muže zřejmě konec svobodného života, a především oddanost jedné ženě. Tomu nasvědčuje i často užívaný výraz pro vstup do svazku manželského, a to „dostat se do chomoutu". Zřejmě i z tohoto důvodu jsou evropské ženy, ale nejen ony, z brzké žádosti v raném stádiu zamilovanosti nadšeny a bezmyšlenkovitě na ni kývnou.

Po oslavě zásnub a vzájemném seznámení rodin dochází k samotnému plánování svatebního dne a rozlučky se svobodou neboli kina gecesi, což v překladu znamená večer heny.[49] Těchto příprav se tradičně chopí ženy, zejména matky a tety snoubenců. Budoucí manželé tak nemají takřka žádnou šanci do svatebních příprav zasahovat. Mnohdy nemá nevěsta ani možnost vybrat si svatební šaty, prstýnky ani koho pozve na svou svatbu. Nejpočetnějším osazenstvem bývají příbuzní a přátelé z mužovy strany. Žena mívá na své svatbě jen rodinu a pár přátel.[50] Nezaleží na tom, jakého původu je nevěsta. Pokud si bere za muže Turka, očekává se, že svatba bude tradičně turecká se všemi náležitostmi. Není proto divu, že nevěsty pocházející z Evropy často využívají možnosti mít svatby dvě. Jednu tradičně tureckou s rodinou a přáteli muže a druhou dle středoevropských tradic, nebo tak, jak si nevěsta přeje.

[48] HNÁTEK, Milan. Turecké zásnuby a předsvatební zvyklosti. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 20. 10. 2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecke-zasnuby-a-predsvatebni-zvyklosti/

[49] Budoucí nevěsta se sejde s ženami z rodiny, svými kamarádkami a ženichem a během tohoto tradičního obřadu se loučí se svobodou, ale především se společným životem s rodiči. Během tohoto obřadu ženy poslouchají dojemnou hudbu a hlasitě pláčou na znamení odevzdání svobodné dívky ženichovi. Hena večer se tomu říká z důvodu barvení dlaní henou. Malují se různé ornamenty na rukou nevěsty, ale především se budoucím manželům vloží do dlaně dostatečné množství heny, které tam zanechá barevný obrazec po několik dní. To symbolizuje krásu nevěsty, která má zůstat stejně krásná po celý život jako právě v tento den.

[50] TROUBILOVÁ, Zuzana. Turecká svatba. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 6. 12. 2014 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecka-svatba/

Úřední náležitosti pro uzavření sňatku s cizincem

Uzavření sňatku s cizincem s sebou samozřejmě nese i spoustu formálních náležitostí. Snoubenci musejí před svatebním obřadem zařídit několik dokumentů, které jsou pro uzavření sňatku s cizincem, ať už v cizině, nebo v zemi původu, nezbytné. Svatba se tak z příjemného mění na poněkud nepříjemné obcházení úřadů, což může svatebčany od uzavření sňatku mnohdy odradit. Jak jsem již popsala v minulé kapitole, v případě svatby turecko-české bývá obřad dvojitý. A to pravá turecká svatba se všemi náležitostmi a tradicemi a potom svatba ve stylu evropském pro rodinu a přátele nevěsty. Vyřizování všech potřebných dokumentů se v tom případě zdvojnásobuje.

Uzavření sňatku v Turecku

Cizinec, který chce vstoupit do svazku manželského v Turecku, musí doložit několik dokumentů, aby obřad mohl proběhnout. Zpravidla si tyto dokumenty obstará na matričním a dalších úřadech v místě svého trvalého bydliště. Nejprve je ale nezbytné domluvit si termín svatby na matričním úřadě v Turecku, kde se bude svatba konat. To z toho důvodu, že dokumenty by neměly být starší 6 měsíců. Ověření dokumentů z turecké strany trvá 30 dní.[51]

Nejdůležitějšími dokumenty jsou: duplikát rodného listu a vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství. Oba tyto dokumenty lze obdržet na matričním úřadě v místě trvalého bydliště. Protože Turecko nemá s Českou republikou uzavřenu oboustrannou mezinárodní smlouvu o osvobozování od ověření pravosti dokumentů ani Turecko není smluvním státem Úmluvy o apostile,[52] je nutné tyto dokumenty tzv. superlegalizovat. V praxi to znamená, že se dokumenty vydané matričním úřadem opatří apostilou. Tu vydává apostilní úřad, kterým je turecké Ministerstvo zahraničních věcí.[53]

Všechny dokumenty je nutno také přeložit do turečtiny pomocí soudního překladatele. Doporučuje se tyto přeložené dokumenty nechat ověřit i tureckým

[51] HNÁTEK, Milan. Svatba v Turecku: Dokumenty potřebné ke sňatku v Turecku. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 7. 1. 2019 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/svatba-v-turecku-dokumenty-potrebne-ke-snatku-v-turecku/

[52] Tato úmluva je součástí Haagské úmluvy.

[53] Didacticus. Svatba s cizincem na území ČR i mimo ČR – co je potřeba? [2020] *Didacticus.cz* [online]. © 2020 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://didacticus.cz/svatba-s-cizincem

zastoupením v České republice, konkrétně pak Tureckým velvyslanectvím v Praze. Mnohdy nepovažují turecké úřady dokumenty k uzavření sňatku za legální, pokud na nich chybí razítko příslušného tureckého zastoupení v dané zemi.[54]

Mezi další dokumenty, které turecké úřady požadují, patří i krevní testy a výsledky z vyšetření na pohlavně přenosné choroby obou snoubenců. Dále je samozřejmě nezbytný platný cestovní doklad, kdy musí být jeho první strana s osobními údaji také soudně přeložena do turečtiny.[55]

Po získání, a především ověření všech těchto dokumentů je možné uzavřít sňatek s tureckým snoubencem. Pro obyvatele České republiky je nutné sňatek, který je již právoplatně uzavřen v Turecku, legalizovat také v České republice. K tomu je nezbytné si na tureckém matričním úřadě, kde je daný sňatek zaregistrován, vyžádat oddací list a potvrzení o uzavření právoplatného sňatku v Turecku. S těmito dokumenty je následně možné sňatek zapsat do zvláštní matriky, která je vedena Úřadem městské části Brno-střed.[56] Tím se sňatek stává platným i na území České republiky. Druhý obřad v místě trvalého bydliště nevěsty pak může proběhnout pouze neformálně, bez vyřizování dalších dokumentů. Jedná se pak prakticky pouze o oslavu nového manželství se svými blízkými bez dalších formalit.

Uzavření sňatku s Turkem na území České republiky

Je možné uzavřít právoplatné manželství s Turkem i v České republice. K tomu jsou zapotřebí také dané dokumenty. Vyřizování sňatku s cizincem, který není občanem Evropské unie, je formálně více náročné.

[54] HNÁTEK, Milan. Svatba v Turecku: Dokumenty potřebné ke sňatku v Turecku. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 7. 1. 2019 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/svatba-v-turecku-dokumenty-potrebne-ke-snatku-v-turecku/

[55] HNÁTEK, Milan. Svatba v Turecku: Dokumenty potřebné ke sňatku v Turecku. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 7. 1. 2019 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/svatba-v-turecku-dokumenty-potrebne-ke-snatku-v-turecku/

[56] HNÁTEK, Milan. Svatba v Turecku: Dokumenty potřebné ke sňatku v Turecku. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 7. 1. 2019 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/svatba-v-turecku-dokumenty-potrebne-ke-snatku-v-turecku/

Ze všeho nejdříve je nutné, aby turecký občan získal vízum pro vstup do Schengenského prostoru. Nejdůležitější je vlastnit platný cestovní pas. Ten musí platit ještě minimálně 3 měsíce po překročení hranic. Dále je nutné vlastnit vízum, kterého je několik forem. Existuje vízum krátkodobé, kdy se předpokládá, že se cizinec vrátí během 90 dní zpět do své země. Další formou je povolení k dlouhodobému pobytu, či trvalému pobytu, anebo dlouhodobé vízum. Záleží především na snoubencích, kde se rozhodnou pro společný život, a na základě toho se určuje, jaké vízum cizinec obdrží. K vycestování za hranice Evropské unie je potřeba zdůvodnit účel a podmínky pro předpokládaný pobyt v cizině. Během vyřizování vízové povinnosti se u žadatele ověřuje také peněžní stav, zda je způsobilý k obživě v cizině či má dostatečné prostředky pro návrat do rodné země. Při vstupu do Schengenského prostoru jsou kontrolovány i veřejné databáze, zda cizinec není veden v Schengenském informačním systému, kde by bylo uvedeno, zda má odepřen přístup do zemí Evropské unie, anebo zda není považován za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo pro mezinárodní vztahy. Po příjezdu na místo přechodného pobytu v cizině je nutné se hlásit na příslušném odboru cizinecké policie, a to maximálně do 3 pracovních dnů po přicestování.[57]

Snoubenci vyplní na matričním úřadu, kde bude manželství uzavřeno, dotazník k uzavření manželství. K tomuto dotazníku doloží cizinec na matriční úřad také další potřebné dokumenty. Těmito dokumenty jsou: rodný list, doklad o státním občanství, doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství, potvrzení o osobním stavu a pobytu, potvrzení o uznání manželství v Turecku, doklad totožnosti, cestovní doklad. Dále je nutno předložit oprávnění k pobytu na území České republiky, které vydává Policie České republiky. Pokud snoubenec neovládá český jazyk, je nutná přítomnost tlumočníka do tureckého jazyka.[58]

[57] Odbor azylové a migrační politiky. Občané třetích zemí-příjezd do ČR, povinnosti a délka pobytu. In: *Mvcr.cz* [online]. 23. 12. 2019 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/prijezd-do-cr-povinnosti-a-delka-pobytu.aspx

[58] Odbor všeobecné správy, oddělení státního občanství a matrik. Uzavření manželství státního občana České republiky s cizincem na území České republiky. In: *Mvcr.cz* [online]. 17. 3. 2017 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/uzavreni-manzelstvi-statniho-obcana-ceske-republiky-s-cizincem-na-uzemi-ceske-republiky.aspx

1.4 Život partnerů po svatbě

1.4.1 Výběr vhodného místa pro společný život

Po svatbě následuje pro novomanžele důležitá otázka, a to kde budou žít svůj společný život. Konkrétně v které zemi chtějí oba žít a založit rodinu. Již v první části této práce jsem psala, že se smíšené páry, konkrétně turecko-evropské, nejčastěji seznamují v prázdninových letoviskách. Z toho vyplývá, že turisté cestující do konkrétní dovolenkové destinace musejí vlastnit určitý finanční obnos, aby si tuto formu relaxace a poznávání mohli dovolit. Naopak Turci pracující v hotelových resortech, zábavních centrech či restauracích z tohoto sezonního platu živí mnohdy celou rodinu. Jedná se o pozoruhodný výdělek, protože průměrná hrubá mzda je v Turecku vyčíslena na 16 934 Kč, což nepokryje životní náklady pro celou rodinu.[59] Nutno také podotknout, že až 70 % tureckých žen je v domácnosti.[60] Tradice žen, které mají omezený styk se společností a jsou pouze v domácnosti, kde pečují o rodinu, je spjata s islámskou tradicí: *„Zdržujte se důstojně ve svých domech a nestavte na obdiv ozdoby svoje podle způsobu dřívější doby nevědomosti! Dodržujte modlitbu, dávejte almužnu a buďte poslušné vůči Bohu a poslu Jeho! Bůh chce pouze odstranit od Vás špínu, lidé domu, a chce vás očistit úplným očištěním.“* (Korán, 33:33). Ženy tudíž nemají téměř žádný příjem, a z jednoho platu tak musí vyžít celá rodina.

Společný život v Evropě

Pokud se jedná o sňatek se ženou, která do destinace dorazila jako turistka, ve většině případů se manželé usadí v místě jejího bydliště. Toto rozhodnutí je především z důvodu lepších finančních možností pro novou rodinu. Dalším faktorem, který ovlivňuje toto rozhodnutí usadit se v zemi manželky, která do Turecka docestovala jako turistka, je neznalost tureckého jazyka. To může být pro život v Turecku velkou překážkou. Jak jsem již zmínila, turečtí muži pracující

[59] GOLA, Petr. Ve kterých zemích je průměrná mzda vyšší než 100 tisíc Kč? In: *Finance.cz* [online]. 14. 05. 2018 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: https://www.finance.cz/509221-prumerna-mzda-vyssi-nez-100-tisic-kc/

[60] Chování.eu. Turecko. *Chovani.eu* [online]. © 2020 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: http://www.chovani.eu/turecko/c115

v prázdninových letoviskách jsou jazykově již vybaveni pro usnadnění komunikace se zákazníky z cizích zemí, a tak umějí anglicky i německy. Proto i integrace v cizině, alespoň po jazykové stránce, bude pro Turky snadnější.

Nejdůležitějším faktorem pro výběr společného života v jedné z evropských zemí je faktor finanční. Turci mají již z historie povědomí o lepším životě v Evropě, konkrétně v Německu, kam od roku 1961 začali migrovat muži ve věku 20–40 let z důvodu nabíraní pracovních sil ze zahraničí. Tito Turci se v Německu usadili, založili rodiny a ze svých platů živí nejen svou rodinu přímo v Německu, ale také zasílají finanční podporu pro zbytek širší rodiny do Turecka, čímž přispívají i ke zvýšení životní úrovně v Turecku. V Německu dnes žije již nekolikátá generace Turků, kteří jsou se životem zde relativně spokojeni, přesto se stále cítí být etnicky Turky, ale do Turecka se vracet nechtějí. Z toho důvodu je pro Turky žijící a pracující v Německu vytvářeno zázemí s tureckými kulturními prvky. Konkrétně se v televizi vysílají turecké programy, ve větších městech se staví mešity, kulturní střediska či dokonce turecké čtvrti s typickými tureckými trhy, obchody i restauracemi.[61] Německo je tak pro Turky i v dnešní době stále lákavou destinací pro život, jelikož zde nemusí popírat svůj původ, ale přesto mají výdělek na úrovni německých obyvatel, který je oproti tureckému platu mnohonásobně vyšší.[62] Počet Turků v Německu se tak neustále zvyšuje a v roce 2010 jich žilo v Německu legálně 1 607 000.[63]

Pokud žena pochází z jiné středoevropské země než ze Spolkové republiky Německo, usazují se partneři v zemi jejího původu také z důvodu lepší finanční situace. To platí například pro Rakousko. V případě usazení se v České, Slovenské, či Polské republice se jedná především o faktor rodinný, kdy žena nechce opustit svou rodinu a přestěhovat se za svým mužem do Turecka. Dále bývá toto rozhodnutí ovlivněno i dobrým pracovním postavením ženy, a tedy i lepšími finančními možnostmi, a to oproti tomu, co by rodina získala v Turecku. Dále se domnívám, že ženy, které do Turecka cestovaly doposud jen jako turistky na přechodnou dobu,

[61] Takovou čtvrtí je například čtvrť Neukölln v Berlíně.
[62] DUMONT, Anna. *Pracovní imigrace Turků do Německa a vývoj německé imigrační a integrační politiky*. Praha, 2008. Bakalářská práce. Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Institut mezinárodních studií. Vedoucí diplomové práce Jaroslav Kučera.
[63] RAUSCHER, Daniel. *Národnostní menšiny ve Spolkové Republice Německo*. Brno, 2015. Diplomová práce. Mendelova univerzita v Brně, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií. Vedoucí práce Lukáš Nevěděl.

mají strach ze založení rodiny v Turecku. Jak jsem již psala v kapitole o turecké svatbě, rodina manžela má velké slovo, co se týče chodu rodiny i výchovy dětí. Vzhledem k emancipaci středoevropských žen není existence s manželovou rodinou v zádech pro evropské ženy ideální představou o spokojeném životě. To je často předmětem pro vytváření nesvárů, které dopadají také na samotné manželské svazky.

Společný život v Turecku

Osobně jsem setkala i s páry, kdy žena pochází z České republiky, Německa či jiného evropského státu a spolu se svým tureckým manželem žijí v Turecku. Většinou bydlí tyto páry ve velkoměstech, jako je Istanbul či Ankara, anebo přímo v dosahu turistických center. Již během mého pobytu v Turecku – a mimo výzkum pro tuto bakalářskou práci - jsem se těchto žen namátkou ptala, proč se rozhodly zůstat v Turecku. V drtivé většině případů jsem se dočkala odpovědi, že v Turecku již žily zejména kvůli práci v cestovním ruchu mnoho let před svatbou a tuto zemi si naprosto zamilovaly. Tyto ženy již plynně ovládají turecký jazyk, znají místní kulturu a mnohdy i konvertují k islámu pro snazší rodinný i společenský život v Turecku.

Počet Evropanů žijících v Turecku nepřesahuje 105 000 osob. Zhruba polovina tohoto počtu jsou ženy a z nich většina je provdána za Turka. Ostatní jsou lidé žijící v Turecku kvůli práci, studiu nebo se sem přestěhovali za svou smíšenou rodinou – nejčastěji rodiče evropských žen.[64]

1.5 Rodina a reunifikace rodiny v migrační politice

V migrační politice je jako rodina pojímána především rodina nukleární, protože je možné sloučit (reunifikovat) příslušníka či příslušníky rodiny s jedincem v zemi imigrace. Výhoda tak nastává pro nejbližší rodinné příslušníky, v tomto případě se nejčastěji jedná o manžela či manželku, rodiče a potomky, kteří po získání trvalého pobytu jednoho ze členů rodiny na území Evropské unie mohou snadněji získat povolení k pobytu.[65]

[64] Menšiny v Turecku. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020 [cit. 2020-06-20]. Dostupné z: https://cs.qwe.wiki/wiki/Minorities_in_Turkey
[65] NEŠPOROVÁ, Olga; NEŠPOR, Zdeněk R. *Rodiny přistěhovalců I*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2007, s. 43. ISBN 978-80-87007-55-6.

Na tomto místě bych však ráda zdůraznila, že získání povolení k pobytu nemusí být vždy záměrný kalkul ze strany migrantů, existuje totiž také mnoho romantických vztahů.

Pojem sloučení rodiny v případě manželského svazku lze pojmout ve dvou kategoriích. V první kategorii se jedná o případ, kde dochází ke sloučení rodiny s občanem daného státu. Ve druhém případě je jeden ze členů rodiny občanem cizího státu, tudíž nevlastní občanství státu, ve kterém se chce on i jeho rodina usadit a také nepochází z jiného státu Evropské unie. Konkrétně se budu v této kapitole zabývat problematikou sloučení rodiny na území České republiky, potažmo na území Evropské unie.[66]

Česká legislativa přijala k problematice o slučování rodin spolu se vstupem do Evropské unie také směrnici 2003/86/EC, která přímo vymezuje oblast práv při slučování rodin. Dle této směrnice je povoleno sloučení rodiny za předpokladu, že alespoň jeden z členů rodiny obdržel status uprchlíka nebo pobývá v některém ze států Evropské unie již minimálně rok (jedná se tak o dlouhodobý pobyt) a má určitou snahu o získání povolení k trvalému pobytu. Pokud je splněna jedna z těchto podmínek, musí daný členský stát Evropské unie vyřídit žádost o sloučení rodiny. Metaforicky bychom mohli uvést, že rodinná problematika je pro Evropskou unii nedotknutelná. I přes společnou politiku Evropské unie se ponechává určitý prostor jednotlivým členským státům, např. věková hranice pro potomky se může lišit v každém státě. Obecně ale není sloučení věkově omezeno.

V souvislosti se slučováním rodiny jakožto migračním procesem často dochází i k případům, kdy se jedná o fiktivní uzavření sňatku či určení otcovství. Těchto případů v Evropě přibývá, a proto státy aplikují lhůtu, po kterou musí rodina po sloučení strávit v jedné domácnosti.[67] Zároveň jsou vystaveni i kontrolám ze strany státu, zda spolu skutečně žijí.

[66] NEŠPOROVÁ, Olga; NEŠPOR, Zdeněk R. *Rodiny přistěhovalců I*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2007, s. 43. ISBN 978-80-87007-55-6.
[67] NEŠPOROVÁ, Olga; NEŠPOR, Zdeněk R. *Rodiny přistěhovalců I*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2007, s. 44. ISBN 978-80-87007-55-6.

1.5.1 Vízové povinnosti pro sloučení rodiny v České republice

Pokud se manželé rozhodli pro život v České republice, je potřeba vyřídit několik dokumentů pro sloučení rodiny s cizincem. *„Institut povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny dle §42a cizineckého zákona implementuje směrnici EU o slučování rodin a dává cizincům o něco více práv, než pokud žádají o dlouhodobé vízum za účelem sloučení rodiny. Jeho výhodou je, že se postupuje dle správního řádu. Naopak nevýhodou je devítiměsíční správní lhůta.“*[68]

Pokud je jeden z manželů občanem České republiky nebo má české občanství, může manžel požádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Aby se tato žádost mohla vyřídit, musí oba manželé dosáhnout věku 20 let a nejprve je nutno vyřídit žádost o krátkodobé vízum, které cizince opravňuje k pobytu v jakékoliv zemi Evropské unie po dobu 90 dní. Může mít i dlouhodobé vízum vydané za jiným účelem. Během této lhůty je možné zažádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití na jakémkoliv zastupitelském úřadě Ministerstva vnitra ČR.[69]

K vyřízení žádosti je nutné doložit několik dokumentů. Tím nejdůležitějším je doklad stvrzující rodinný vztah k občanu České republiky. Konkrétně se v tomto případě jedná o oddací list. Dále se doloží cestovní pas, fotografie a potvrzení o zajištění ubytování, které nejčastěji bývá v místě trvalého bydliště manželky.

[68] ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. *Cizinecké právo: práva a povinnosti cizinců a jejich rodinných příslušníků při vstupu a pobytu na území ČR, jejich zaměstnávání a podnikání, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, řízení a provozování vozidla, přístup ke vzdělání a studiu, rodinné soužití s cizinci, mezinárodní ochrana/azyl, státní občanství*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 97. ISBN 978-80-7201-887-1.

[69] ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. *Cizinecké právo: práva a povinnosti cizinců a jejich rodinných příslušníků při vstupu a pobytu na území ČR, jejich zaměstnávání a podnikání, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, řízení a provozování vozidla, přístup ke vzdělání a studiu, rodinné soužití s cizinci, mezinárodní ochrana/azyl, státní občanství*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 98. ISBN 978-80-7201-887-1.

Dokládá se také potvrzení o měsíčním příjmu rodiny[70] a potvrzení, zda jsou, nebo v blízké době budou mít žadatelé zdravotní pojištění v České republice.[71]

Pokud proběhlo oddání manželů na území České republiky, a tudíž vlastní český oddací list, je možné ihned po svatbě zažádat o *„… povolení k přechodnému pobytu dle § 87b cizineckého zákon, pokud to cizinec potřebuje.“*[72] Po roce společného rodinného života a zároveň po dvou letech pobytu v České republice lze zažádat o povolení k trvalému pobytu, který se po pěti letech trvání může po podání žádosti změnit na občanství České republiky.[73]

1.5.2 Narození potomka

Druhou hlavní rodinnou vazbou je narození potomka. Co se týče přechodu na rodičovství, je na mladé páry vyvíjen kulturní tlak. Prakticky ihned po svatbě jsou k novomanželům směřovány otázky na plánování rodičovství. Největší tlak je v tomto případě vyvíjen na ženu, která nese zodpovědnost pro toto rozhodnutí na svých bedrech, protože postavení ženy je již historicky vázané na status matky. Žena by se tedy měla svobodně či po domluvě s mužem rozhodnout, kdy je vhodná chvíle pro příchod potomka do rodiny.[74]

Pokud se jedná o případ, kdy se Turek chce skrze rodinné svazky dostat do jedné ze středoevropských zemí, bývá na ženu vyvíjen tlak i z jeho strany ohledně plánování mateřství. Domnívám se, že skrze rodinné a mateřské vazby se svými

[70] Většina cizinců je v současné době povinna předkládat doklad o svém měsíčním příjmu. Jedná se zejména o podnikatele (včetně statutárních zástupců právnických osob) žádající již v ČR o povolení k dlouhodobému pobytu či o prodloužení tohoto povolení, dále o cizince žádající z titulu sloučení rodiny, ale též o všechny žadatele o trvalý pobyt.

[71] ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. *Cizinecké právo: práva a povinnosti cizinců a jejich rodinných příslušníků při vstupu a pobytu na území ČR, jejich zaměstnávání a podnikání, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, řízení a provozování vozidla, přístup ke vzdělání a studiu, rodinné soužití s cizinci, mezinárodní ochrana/azyl, státní občanství*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 98–99. ISBN 978-80-7201-887-1.

[72] ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. *Cizinecké právo: práva a povinnosti cizinců a jejich rodinných příslušníků při vstupu a pobytu na území ČR, jejich zaměstnávání a podnikání, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, řízení a provozování vozidla, přístup ke vzdělání a studiu, rodinné soužití s cizinci, mezinárodní ochrana/azyl, státní občanství*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 236. ISBN 978-80-7201-887-1.

[73] ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. *Cizinecké právo: práva a povinnosti cizinců a jejich rodinných příslušníků při vstupu a pobytu na území ČR, jejich zaměstnávání a podnikání, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, řízení a provozování vozidla, přístup ke vzdělání a studiu, rodinné soužití s cizinci, mezinárodní ochrana/azyl, státní občanství*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 238. ISBN 978-80-7201-887-1.

[74] MOŽNÝ, Ivo. *Sociologie rodiny*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002, s. 234. ISBN 80-85850-75-3.

potomky je pro muže daleko snazší se v zemi nejen lépe a dříve integrovat, ale také si tím zajistit ještě silnější pouto se svou ženou, která ho v případě různých neshod, ať už z kulturního či partnerského hlediska, neopustí právě kvůli potomkovi a jeho výchově.

V případě narození turecko-českého potomka na území České republiky získává potomek automaticky české občanství, protože zde panuje princip ius soli jako ve Spojených státech amerických. V případě druhého rodiče cizince mají děti nárok i na druhé občanství, pokud daný stát umožňuje duální občanství,[75] což Turecko umožňuje.[76] Kromě dvou občanství získá dítě během výchovy od obou rodičů také hodnoty z obou kultur. Výchova potomků v české společnosti je orientována spíše individualisticky, je zaměřena na jedince bez přísného dodržování rodinných vazeb. Dítě se od určitého věku tedy může ve většině případů – a v ideálních případech – svobodně rozhodovat o svých zájmech, vybrat si víru či si v případě rozvedených rodičů vybrat, s kým z nich bude žít.[77]

Turecká výchova v případě, že je otec praktikujícím muslimem, počítá s tím, že dítě zdědí víru po otci, tedy islámskou víru. Matka praktikující odlišnou víru by podle náboženského směru neměla bránit potomkovi v praktikování islámského náboženství. Pokud ale rodina žije v Evropě, s největší pravděpodobností navštěvuje dítě také evropskou školu, kde se až na možné výjimky neprovádí výuka se zaměřením na islám. Ve škole a ve společnosti dané evropské země získává daleko větší množství evropských hodnot, zatímco otec se orientuje na východ v souladu se svou vírou a se svými kulturními tradicemi.[78]

---

[75] ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. *Cizinecké právo: práva a povinnosti cizinců a jejich rodinných příslušníků při vstupu a pobytu na území ČR, jejich zaměstnávání a podnikání, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, řízení a provozování vozidla, přístup ke vzdělání a studiu, rodinné soužití s cizinci, mezinárodní ochrana/azyl, státní občanství*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 236. ISBN 978-80-7201-887-1.

[76] Světaznalec.cz. Dvojí občanství ve světě. In: *Světaznalec.cz* [online]. 24. 1. 2016 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: https://www.svetaznalec.cz/dvoji-obcanstvi-ve-svete/

[77] MORGENSTERNOVÁ, Monika; ŠULOVÁ, Lenka. *Interkulturní psychologie: rozvoj interkulturní senzitivity*. Praha: Karolinum, 2007, s. 103. ISBN 9788024613611.

[78] ASALI, Lucie. *Dítě ve smíšeném manželství*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy. Vedoucí práce Dana Bittnerová.

V tomto případě je vhodné, aby si dítě vybralo víru a životní hodnoty samo, nebo je přizpůsobilo daným situacím. Například ve společnosti svých přátel bude dítě vykazovat evropské kulturní prvky a doma v soukromí rodiny bude dodržovat kulturní zvyky a tradice ze země původu svého rodiče.[79]

1.6 Začlenění Turků do evropské společnosti

Stěhování do cizí země s sebou téměř vždy přináší spoustu nového. Ať už je to nové prostředí, nový jazyk, nové zvyky a tradice i nové zákony v dané zemi. V případě založení rodiny s cizincem v zemi jeho původu je vypořádání se se vším novým pro migranty o něco snazší. Cizinci je prakticky ihned poskytnuto bydlení a zázemí v jeho nové rodině, konkrétně v rodině jeho ženy. S bydlením také odpadávají starosti o obživu, kdy rodinu nejprve živí žena či její rodiče a muž se do finančního rozpočtu rodiny zapojí až po uzavření pracovního kontraktu v nové zemi. Žena a její rodina mohou muži také rychleji pomoci s jazykovou bariérou a poznáním kulturním tradic, které jsou pro danou zemi typické. Pro cizince je také snadnější začlenit se do širší společnosti, do které pomalu vstupuje po boku své ženy, která ho seznamuje se svými přáteli, pomáhá mu s úředními náležitostmi a v běžném životě také může pomoci s jazykovým deficitem.

Domnívám se, že toto výše zmíněné je velkým kladem pro příchozí Turky do Evropy, kteří jsou si toho dobře vědomi, a proto volí cestu do Evropy skrze manželství. Za účelem rodinného života se cesta do Evropy stává snadnější, jelikož má cizinec nejen zázemí a oporu ve své ženě, ale i úřední náležitosti a vízové povinnosti jsou jednodušší, a tak je i šance na vyřízení a následné získání trvalého pobytu reálnější.

K vysněnému pohodlnému životu v Evropě je nezbytná integrace do společnosti, kdy je účelem integrace zařazení do majoritní společnosti v dané zemi, kde se cizinec plánuje usadit.[80]

[79] ASALI, Lucie. *Dítě ve smíšeném manželství*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy. Vedoucí práce Dana Bittnerová.
[80] ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice: [my a oni v multikulturní společnosti 21. století]*. Praha: Portál, 2001, s. 23. ISBN 80-7178-648-9.

V praxi to znamená, že cizinec dosáhne bezproblémového soužití s majoritní společností, kdy získá zaměstnání, zázemí a vlastní dostatečný finanční obnos, který mu také zajišťuje pohodlný život, ale své kulturní dispozice si může ponechat. Není tedy na okraji společnosti, kde by žil ze životního minima a stal se například žadatelem o azyl v některém z uprchlických táborů.[81]

Model imigrační politiky ve střední Evropě je spojen s diskriminací, který zakládá na dočasném pobytu migrantů a následném odjezdu migrantů zpět do země původu. Cizinci jsou začleněni pouze do určité sféry společenského života, nejčastěji na trh práce, ale již je jim odepřen přístup do ostatních oblastí, jako například přístup do široce definovaného systému sociální péče. Je jim také odepřeno získání trvalého pobytu i státního občanství. Participace na politickém životě je jim zamezena, protože bez občanství nemohou volit či kandidovat. Tento model cizince do určité míry socioekonomicky znevýhodňuje, a proto často uvažují o návratu do své rodné země.[82] Pro případ Turků, kteří se plánují v Evropě dlouhodobě usadit, je způsobilý integrační model se zařazením do společnosti, který se odklání od diskriminační migrační politiky.[83]

Státy střední Evropy se prakticky nestaví k žádnému přesnému integračnímu modelu. Většinou jsou praktikovány pouze některé prvky. Migranti se také velmi často koncentrují do etnických enkláv, kde nese jejich život kulturní prvky jejich země včetně vyznávání stejné víry a užívání stejného jazyka. To se však týká spíše německého prostředí, protože na Slovensku, v Polsku nebo v Maďarsku bychom tyto enklávy nenašli. Jsou nejčastěji vytvářeny ve velkých německých městech, kde je velká koncentrace migrantů ze stejné země. Lidé zde sdílejí především svůj etnický status, který je podobný a často i spojovaný se statusem komunitním, sociálním i rodinným.[84] Typickým místem, kde je ve střední Evropě největší koncentrace migrantů a následně i enkláv, je Berlín, konkrétně čtvrť Neukölln, která je známa také pod přezdívkou Malý Istanbul. Tuto přezdívku dostala na základě vysokého

[81] ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice: [my a oni v multikulturní společnosti 21. století]*. Praha: Portál, 2001, s. 23. ISBN 80-7178-648-9.
[82] ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice: [my a oni v multikulturní společnosti 21. století]*. Praha: Portál, 2001, s. 25. ISBN 80-7178-648-9.
[83] ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice: [my a oni v multikulturní společnosti 21. století]*. Praha: Portál, 2001, s. 25. ISBN 80-7178-648-9.
[84] ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice: [my a oni v multikulturní společnosti 21. století]*. Praha: Portál, 2001, s. 25–26. ISBN 80-7178-648-9.

počtu zde žijících Turků a přistěhovalců z Blízkého východu. Celkem žije ve čtvrti 310 000 obyvatel, z čehož je 55 000 obyvatel pocházejících z Turecka a z dalších zemí Blízkého východu.[85]

Pokud je záměrem Turků, kteří se přistěhovali do Evropy, vidina lepšího života a získání lepšího finančního ohodnocení, bylo by pro migranty vhodné, co nejdříve se integrovat jak ekonomicky, tak i kulturně, tedy získat zaměstnání, naučit se jazyk dané země. Po zvládnutí těchto kroků je cílem široká integrace do majoritní společnosti.[86]

1.6.1 Zaměstnání

Zaměstnání je jedním z nejdůležitějších prvků pro úspěšnou integraci Turků ve společnosti a také jedním z hlavních důvodů migrace z Turecka do střední Evropy. První turečtí migranti za účelem levné pracovní síly pro průmysl byli do Německa oficiálně najati v roce 1961. V prvních dvou letech se Turci vraceli zpět do Turecka a místo nich přijížděli noví turečtí pracovníci. Až později mohli pracující Turci v Německu zůstat na dobu neurčitou. V této první fázi pracovní migrace z Turecka přicestovalo do Německa celkem 740 000 Turků. V roce 1973 byl tento migrační proces zastaven vlivem hospodářské krize. Avšak nárůst tureckých obyvatel v Německu pokračoval díky zákonu o slučování rodin, který byl uzákoněn v roce 1974. V současné době žije v Německu již třetí generace Turků, kteří již nejsou označováni za přistěhovalce. Ze současného celkového počtu 2,4 milionů Turků na území Německa má pouze 600 000 z nich německé občanství. Z tohoto celkového počtu Turků v Německu se 83 % do Turecka již vrátit nechce.[87]

V České republice i po celé Evropě, ale především v Německu, je v dnešní době běžné, že Turci provozují své vlastní podniky, a to nejčastěji restaurace. V Německu je takových podniků provozovaných Turky okolo 95 000. Aktuálně je ale v Berlíně nezaměstnaných až na 40 % z celkového počtu Turků žijících

[85] Amt für Statistik Berlin-Brandenburg. *Statistischer Bericht: Melderechtlich registrierte Einwohner im Land Berlin am 31. Dezember 2010* [online]. Berlin: Amt für Statistik Berlin-Brandenburg [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: https://www.statistik-berlin-brandenburg.de/Publikationen/Stat_Berichte/2011/SB_A1-5_hj02-10_BE.pdf

[86] ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice: [my a oni v multikulturní společnosti 21. století]*. Praha: Portál, 2001, s. 26. ISBN 80-7178-648-9.

[87] HESOVÁ, Zora. Gastarbeitři, přistěhovalci, muslimové. *Revue Politika* [online]. 2005, č. 4 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: http://www.cdk.cz/rp/clanky/255/gastarbeitri-pristehovalci-muslimove/

v hlavním městě Německa. Jako hlavní důvod nezaměstnanost se uvádí neznalost německého jazyka a nízký stupeň vzdělání, především u žen. *„První generace pracovala ještě v průmyslu a na integrační opatření, jako jsou kurzy němčiny, se z uvedených důvodů nesázelo. Druhá generace vyrůstala v tureckém jazykovém prostředí a s nevalným prospěchem v německých školách.“*[88]

Nezaměstnanost Turků v Německu se projevila během ropné krize v roce 1973, kdy byli Turci odsunuti na druhou kolej, s čímž souvisela jak jejich nezaměstnanost, tak ale i sociální problémy včetně nedostupného vzdělání pro jejich potomky. Nezaměstnanost a nedostatečné vzdělání tak Turky v Německu zařadilo do sociálně slabší skupiny.[89]

1.7 Závěr teoretické části

V teoretické části této bakalářské práce jsem se v první části zaměřila na současnou situaci v Turecku. Nejprve jsem vysvětlila, jak je to v současnosti v Turecku s islámem. V kapitole jsem se krátce ohlédla i do historie, konkrétně jsem popsala vliv Mustafy Kemala Atatürka na současnou náboženskou situaci. Tuto kapitolu jsem zvolila záměrně, a to proto, aby osvětlila hned v úvodu, do jaké míry jsou Turci v oblasti partnerských vztahů ovlivněni vírou.

Další kapitoly již úzce souvisejí s terénním výzkumem, na kterém je tato práce z větší části postavena. V této části bakalářské práce popisuji prostředí, kde se Turci s Evropankami seznamují a kde jsem i já provedla zúčastněné pozorování a zároveň jsem se seznámila s ženami, které mi následně pro tento výzkum poskytly rozhovor. Také se zde pojednává o stylu, kterým se partneři, konkrétně muži z Turecka a ženy z Evropy, seznamují a jak probíhají námluvy ze strany muže a následně i jejich sbližování. S tím souvisí také kapitola o mnohoženství, které v islámu není ničím neobvyklým, stejně jako tomu bylo v historii také v Turecku. Téma mnohoženství v této práci popisuji záměrně, a to z toho důvodu, abych nastínila postavení mužů hlásících se k islámu, k ženám a partnerským vztahům z historického hlediska. V určité formě je možné se s mnohoženstvím setkat

[88] HESOVÁ, Zora. Gastarbeitři, přistěhovalci, muslimové. *Revue Politika* [online]. 2005, č. 4 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: http://www.cdk.cz/rp/clanky/255/gastarbeitri-pristehovalci-muslimove/
[89] VALENTA, Aleš. *Německo - mýtus a realita: politika v SRN 1998-2017*. Praha: Mladá fronta, 2018, s. 340–341. ISBN 978-80-204-4961-0.

i v dnešním Turecku, avšak nejedná se o polygamii jako takovou, jelikož ženy o sobě ve většině případů nevědí. Dále se zabývám obrazem evropské a turecké rodiny a rozdíly mezi nimi. To úzce souvisí také s kapitolou o uzavírání manželství mezi Turky a Evropankami a následném společném životě, nejčastěji tedy v Evropě. Jak už ze samotného názvu této bakalářské práce vyplývá, je Evropa a touha po získání evropských hodnot hlavním důvodem, proč turečtí muži vstupují do manželství s evropskými ženami. Proto se zde zabývám také vízovými povinnostmi pro legální pobyt na území Evropské unie, ale i integrací do evropské společnosti a získáním zaměstnání. Kapitola o zaměstnání je zde proto, aby vysvětlila počátek pracovní migrace Turků do Evropy, především do Německa, a s tím související i dnešní tureckou migraci do zemí Evropské unie.

Z poslední části vyplývá, že Turci v Evropě žijí spokojený život již po několik generací. Vlivem současné politické i ekonomické situace v Turecku touží stále více mladých Turků po hodnotnějším životě v Evropě. V současné době již Německo ani jiný středoevropský stát nepřijímá turecké migranty za účelem levné pracovní síly, proto není pro turecké občany snadné se do jakékoliv středoevropské země dostat. Muži pracující v turismu proto volí manželství s Evropankou pro snadnější cestu do Evropy. Výše uvedené kapitoly nastiňují situaci v současném Turecku a vliv této situace na migraci z Turecka do Evropy skrze manželství. Vzhledem k téměř nulové existenci ověřených zdrojů zabývajících se tímto tématem, ověřím fakt, zda se v tomto případě turecko-evropského manželství jedná o vztah, který má jasný migrační záměr, či se jedná o opravdový láskyplný vztah ze strany obou partnerů, pomocí terénního výzkumu v následující části této bakalářské práce.

Celá první část této bakalářské práce teoreticky popisuje témata, která jsou probírána s participantkami ve výzkumné části. Snažila jsem se vše popsat tak, jak o tom píší média či jak je uvedeno v odborné literatuře. V závěru celé této práce porovnám, jak moc tyto informace souhlasí s výpovědí participantek, které tuto problematiku znají z praktického hlediska svých osobních životů. Ze všech výpovědí také vytvořím jednotný závěr, konkrétně odpovím na otázku, na které je tato bakalářská práce postavena, a to zda jsou turecko-evropské partnerské vztahy postaveny čistě na racionalitě a touze po lepším životě, nebo je vztah vybudován na základě oboustranné lásky.

2 Výzkumná část

2.1 Metodologie výzkumu

Výzkum, na kterém je tato bakalářská práce postavena, byl proveden na jaře roku 2020, a to kvalitativní metodou za pomoci polostrukturovaného rozhovoru. Hlavním námětem i zdrojem tohoto výzkumu byla individuální zkušenost, která vycházela z pobytu autorky práce v Turecku, kde se pohybovala převážně ve společnosti evropských turistů, ale také v společnosti Turků, kteří pracovali v turistických resortech a jejich okolí.[91] Na celkem dvanáct otázek ochotně odpovědělo dvanáct žen, žijících v České republice, v Německu a Rakousku. Předpokladem pro výběr participantek byla určitá vazba k Turecku, konkrétně pak vztah s tureckým mužem. Převážná většina participantek pochází z České republiky a do Turecka cestují především za prací v turismu. Ženy z Německa a z Rakouska Turecko prvotně navštívily za účelem rekreace v přímořských destinacích. S ženami pracujícími v tureckém turismu i s turistkami jsem se osobně seznámila během pracovního pobytu v Turecku a nadále jsme zůstaly v kontaktu, proto bylo získání participantek do tohoto výzkumu snadné, jelikož znám jejich osobní příběhy, především jsem věděla, jaké národnosti jsou jejich partneři a mnohdy jsem byla svědkem i jejich seznámení. Vzhledem ke vzdálenosti, která mě a participantky dělí, protože některé žijí trvale v Turecku, další v Německu či v Rakousku, byly participantky z mé strany kontaktovány pomocí sociálních sítí a e-mailem. Následné rozhovory byly prováděny pomocí videohovorů prostřednictvím aplikace Skype, a to zejména kvůli již zmiňované vzdálenosti mezi mnou a participantkami. S většinou žen z Německa a Rakouska proběhla komunikace v anglickém jazyce, pouze s jednou z nich byl k dispozici překladatel do německého jazyka.

[91] JEŘÁBEK, Hynek. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha: Karolinum, 1993, s. 5. ISBN 80-7066-662-5.

Věkové rozmezí participantek je mezi 20 až 35 lety. Většina z nich si přála zůstat v anonymitě, ať už kvůli jejich zaměstnání v turismu, ale také kvůli jejich partnerům, kteří mnohdy o tomto rozhovoru nevěděli. Pro všechny to však byl zásah do soukromí, které si většina z dotazovaných žen nepřeje zveřejňovat pod svým jménem, proto jsem tak spravedlivě učinila u všech dotazovaných a v tomto výzkumu je budu označovat pouze čísly.

2.1.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je získat odpověď na otázku: *„Jak moc byl Váš vztah s Turkem ovlivněn touhou po evropském životě ze strany tureckého muže?“* K odpovědi se dostanu pomocí polostrukturovaných otázek týkajících se společného života s tureckým mužem. Klíčové je zjistit, zda turečtí muži opravdu touží více po evropském životě než po vztahu s konkrétními ženami, nebo zda je jejich vztah skutečně založen na pravé lásce. Bude zde také uvedeno, jestli si muži cíleně vybírají své partnerky podle jejich původu, např. zda více preferují Němky, protože vědí, že život v Německu je pro Turky velmi výhodný. Dále bude uvedeno, jaké metody používají Turci k seznamování. V neposlední řadě představím kulturní rozdíly ve vztahu a popřípadě i komplikace spojené s odlišným náboženským vyznáním či komplikace spočívající v rozdílném hodnocení rodinných hodnot v turecké a evropské rodině. Citované odpovědi zůstaly ponechány ve stejné formě, ve které mi je participantky předaly.

2.1.2 Struktura otázek

Při výzkumu jsem využila jak zúčastněného pozorování, tak především metodu polostrukturovaného rozhovoru. Bylo nezbytné si pro participantky připravit otázky.[92]

Participantky odpovídaly na celkem dvanáct otázek, ze kterých mělo osm otázek minimálně jednu a maximálně šest podotázek, které sloužily spíše pro navedení a lepší orientaci v podané otázce. Ty jsem pečlivě a především opatrně formulovala, aby se příliš netýkaly osobního života participantek i jejich rodiny, ale

[92] JEŘÁBEK, Hynek. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha: Karolinum, 1993, s. 34. ISBN 80-7066-662-5.

zároveň aby se co nejvíce opíraly o problematiku migrace tureckých mužů do střední Evropy. Nechtěla jsem, aby otázky způsobily rozkol v partnerském vztahu s Turky. Proto jsem ženám záměrně nesdělovala hlavní téma a cíl tohoto výzkumu, pouze okrajově jsem jim nastínila téma mé bakalářské práce a s tím i spojený cíl terénního výzkumu, kterého jsou součástí. Konkrétně jsem jim vysvětlila, že se má práce zabývá milostnými vztahy mezi tureckými muži a evropskými ženami a následným společným životem v Evropě.

První část rozhovoru je sestavena tak, abych od participantek zjistila co nejvíce informací ohledně jejich vazeb s Tureckem. Konkrétně se otázky týkají důvodů cest do Turecka, délky pobytu v Turecku, dosavadní četnosti návštěv a lokality, ve které se během jejich pobytu nejvíce zdržovaly.

Druhá část rozhovoru směřovala k seznámení se s jejich tureckým partnerem. Ptala jsem se, kde jejich seznámení proběhlo a odkud muž pocházel, případně jaký byl účel jeho pobytu právě na tomto místě seznámení. Důležitou otázkou byly detaily námluv, kdy jsem se ptala, jak probíhaly první dny vzájemného kontaktu a zároveň seznámení, tedy konkrétně jak muž ženu poprvé oslovil, jak probíhaly další procesy spojené s prohlubováním jejich vzájemného vztahu a také jak spolu partneři komunikovali. Tato otázka byla pro většinu participantek choulostivá, ale vzhledem k našemu osobnímu a přátelskému vztahu se mi spousta z nich otevřela a sdělila mi své osobní zkušenosti do detailů.

Následovaly otázky na období, kdy jejich vztah začal být vážný a partneři se navzájem seznamovali se svými rodinnými příslušníky. Cílem bylo také zjistit, jak dlouhá byla doba, po které považovali svůj vztah za vážný. To se vztahuje také k otázce ohledně zásnub a debat o společném životě na jednom místě. Cílem této otázky bylo zjistit, zda turecký partner preferoval spíše usazení se a založení rodiny v místě jeho bydliště, tedy v Turecku, či sám navrhoval přestěhovat se do Evropy. S touto otázkou souvisela i otázka další, která se týkala zájmu partnera o evropský život. Tedy jestli se své partnerky často tázal na kvalitu života v její zemi či dokonce požadoval pozvání do země jejího původu před zásnubami.

Další část rozhovoru se týkala financí, kdy mi participantky odpovídaly na otázky týkající se finanční situace jejich partnera. Pro některé byla tato otázka velmi osobní, proto mi pouze okrajově a stručně situaci nastínily. Ptala jsem se, zda to byly ony, kdo měl v jejich vztahu finančně navrch, a většina výdajů tak připadala na ně, zda od nich partner vyžadoval finanční podporu, anebo zda vše obstarával turecký partner, případně zda došlo k určitým změnám v názorech na tuto problematiku.

Předposlední část rozhovoru se týkala společného života po uzavření sňatku, pokud byl uzavřen. Bavily jsme se o chování manžela, zda se jeho chování po svatbě nějak výrazně změnilo, anebo zda do jejich života zasahovala i širší rodina z Turecka. Ptala jsem se opět na finanční situaci po svatbě a s tím souvisel i pracovní poměr muže v zemi, kde se partneři usadili. Důležitá byla podotázka, zda finančně podporují i širší rodinu z mužovy strany, která žije v Turecku, anebo nikoliv. S otázkou na rodinu souvisí i dotaz na vliv náboženství a kultury na jejich vztah. Další otázka se týká integrace manžela do majoritní společnosti i začlenění do rodiny jeho ženy a mezi její přátele.

V poslední části rozhovoru jsem se s participantkami bavila o případných komplikacích v jejich vztahu. Cílem bylo zjistit postoj muže k odlišnému vyznání jeho partnerky. Ptala jsem se ale také na současnou finanční situaci v jejich rodině a na postavení ženy v rodině – např. zda je většina výdajů hrazena z její strany, anebo zda a jakým způsobem také muž přispívá do rodinného rozpočtu. Úplně poslední otázka se týká vnímání vzájemného vztahu a také názoru žen na případné manželství za účelem migrace.

2.1.3 Metoda výzkumu

Výzkum v této bakalářské práci byl prováděn kvalitativní metodologií. V kvalitativním výzkumu se jeho výsledky nezískávají pomocí statistických procedur ani jiných způsobů kvantifikace, což by nám příliš neozřejmilo chápání porozumění participantek. V této bakalářské práci byla důležitá metoda rozhovoru a indukce, protože za důležité je považována vysoká validita výzkumu a tento výzkum si neklade nárok na reprezentativitu. Polostrukturovaný rozhovor se opírá o chápání a porozumění partnerskému životu a následně i o běžný chod domácnosti, a to na konkrétních příbězích menšího počtu konkrétních žen, jejichž výpovědi nemohou být

zobecněny. Shromážděná data z těchto rozhovorů jsou zpracována pomocí procesů kódování, tedy analytickým způsobem. Na konkrétní otázky tak budu hledat nejčastější odpovědi a z nich poté srovnávací metodou konstruovat konkrétní závěry.[93] Všechny tyto rozhovory byly přepsány. Byla vynechána vatová slova, text byl však ponechán v původní podobě. Rozhovory jsou uloženy v osobním archivu autorky práce.

Prvním krokem ke kvalitativnímu zkoumání je určitá pozice, kdy je jasně dáno, jaké jsou základní předpoklady k výzkumu, za jakým účelem je výzkum realizován a jak je následně zpracován.[94] K tomu mi posloužily polostrukturované otevřené otázky, kterých jsem se po celou dobu výzkumu držela. Hlavním zdrojem získaných dat v tomto výzkumu tak byly informace získané pomocí interakce mezi výzkumníkem a respondentem a částečně i poznatky získané zúčastněným pozorováním, které jsem osobně vykonávala během svého pobytu v Turecku. Důležité byly také mé poznatky z předchozích cest do Turecka, kde jsem pracovala jako hotelová animátorka a průvodkyně, a to v období celkem jednoho roku. Poznatky získané ze zúčastněného pozorování a z vlastních zkušeností jsem však použila pouze k doplnění informací získaných od participantek. Získaná data se budu snažit také prezentovat v nejvyšší míře autenticity, jak byla během výzkumu pojednána.[95]

2.1.4 Etika výzkumu

Během polostrukturovaného výzkumu je důležité být profesionální, a především dodržet určité mravní zásady, aby nedošlo k poškození nikoho ze zúčastněných.[96] Již během výběru participantek jsem dbala na to, abych svými otázkami nezanechala nějaké negativní emoce v jejich myšlenkách. Vybírala jsem tedy ty ženy, se kterými jsem se již v minulosti osobně setkala, znám jejich aktuální životní situaci a ve většině případů znám osobně i jejich partnera. Respondentky tak

[93] STRAUSS, Anselm L.; CORBIN, Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999, s. 10. ISBN 80·85834-60.X.
[94] ŠVAŘÍČEK, Roman a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách.* Praha: Portál, 2007, s. 12. ISBN 978-80-7367-313-0.
[95] STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. s. 12–13.
[96] JEŘÁBEK, Hynek. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha: Karolinum, 1993, s. 78. ISBN 80-7066-662-5.

byly mými známými a nebyla jsem jim úplně cizí, což je také důležité z hlediska evaluace výzkumu. Při výběru respondentech jsem tak dbala i na důvěru mezi mnou a jimi. Ženy se mi proto svěřovaly s velmi osobními náležitostmi spojovanými s jejich milostným životem. Důležité je však, že veškeré údaje o respondentkách a také jejich odpovědi jsou ponechány v naprosté anonymitě, což si také většina z dotazovaných sama přála. Na přání participantek proto uvádím jen základní informace ohledně charakteristik, které jsou pro tuto práci podstatné, jako je věk, národnost, rodinný status a důvod návštěvy Turecka a následná délka pobytu. Osobní informace o ženách, jako jejich jméno, místo trvalého bydliště či jméno jejich partnera jsem záměrně neuvedla, aby nebylo možno ženy dle těchto informací identifikovat.[97]

S respondentkami byla domluvena anonymita. Zároveň byly ubezpečeny, že veškeré informace, které mi budou z jejich strany svěřeny v této formě, budu mít k dispozici pouze já pro účely bakalářské práce a v žádném případě je nepředám žádné třetí osobě nebo organizaci. V této práci proto cituji pouze takové fráze, které nejsou spojeny s příliš osobními náležitostmi. V případě nutnosti a na požádání ze strany čtenáře jsem však schopna doložit výpovědi participantek.

2.1.5 Získávání dat

Původním záměrem a hlavním zdrojem dat k tomuto výzkumu měly být rozhovory s tureckými muži a s jejich evropskými ženami přímo v místě jejich seznámení, nebo pobytu. Turečtí muži to ale odmítali a nechtěli se mnou o těchto náležitostech mluvit, a to především proto, že by to mohlo ohrozit nejen jejich vztah, ale také by mohli ztratit současnou pracovní pozici v turismu. Jak jsem časem vypozorovala, Turci obecně neradi mluví o svém soukromí a debaty o jejich milostném životě jsou tabuizované. S neznámými ženami pocházejícími z Německa či Rakouska nám v rozhovorech bránila jazyková bariéra a překladatel v té době nebyl k dispozici. Proto jsem se po konzultaci s vedoucím této bakalářské práce rozhodla, udělat rozhovory pouze s ženami, které mají vztah s tureckým mužem. Cíl a metoda výzkumu tak musely být pro účely bakalářské práce změněny.

[97] ŠVAŘÍČEK, Roman a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách.* Praha: Portál, 2007, s. 45. ISBN 978-80-7367-313-0.

Rozhovory probíhaly pomocí videohovorů prostřednictvím aplikace Skype. Důvod pro vykonání rozhovorů touto cestou byl prostý, geografická vzdálenost mezi mnou a dotazovanými ženami. Vzdálenost byla tedy překážkou v osobním setkání se ženami, které se staly hlavním zdrojem informací pro můj výzkum. První rozhovor jsem uskutečnila v březnu 2020 a poslední v dubnu 2020.

Zúčastněné pozorování probíhalo v turecké turistické destinaci Alanya (Jižní Turecko) a jejím okolí, nejčastěji ve městech Konakli, Manavgat a Side. Toto pozorování probíhalo ve dvou termínech, první v létě 2017 a druhý v létě 2018. V létě 2017 jsem se na základě svých poznatků rozhodla pro téma této bakalářské práce. Během těchto dvou turistických sezón jsem mimo vykonávání své práce, kterou byla průvodcovská a animační činnost, přišla také do kontaktu s velkým množstvím turistů z různých zemí Evropské unie, i s Turky, kteří v těchto oblastech pracovali. Vzhledem k osobnímu kontaktu s turisty i s Turky pracujícími v hotelech a restauracích jsem byla mnohdy seznámena s jejich životními příběhy, a to především z oblasti jejich milostného života. Především jsem však měla možnost pozorovat jejich aktivity. Postupem času jsem se stala svědkem nejednoho vzniku nové lásky. Tyto mé zkušenosti postupem času přinesly otázku: *„Proč mají Turci tak velký zájem o evropské ženy?“,* a proto jsem informace z pozorování od turistů i Turků začala střádat, a postupně jsem si tak i vytvářela určitý obraz o celé této situaci.

2.1.6 Charakteristika respondentů

Výzkumným vzorkem pro vytvoření toho výzkumu byly ty ženy, které pocházejí ze zemí Evropské unie, konkrétně pak z České republiky, Německa a Rakouska. Všechny participantky, které jsem si do výzkumu vybírala, musely splňovat jednu hlavní a základní podmínku, kterou byl sňatek či partnerský vztah s tureckým mužem. Pro lepší přehlednost slouží tabulka níže, kde jsem jejich jména nahradila čísly za účelem ponechání anonymity. Dále jsem ke každé z nich uvedla jejich národnost, věk a rodinný status.

U každé participantky je uvedeno, za jakým účelem v Turecku pobývala, jestli tam určitou dobu žila kvůli práci či do země cestovala pouze jako turistka. S tím souvisí i délka pobytu a četnost jejích návštěv. Tato data jsem ke každé respondentce uvedla záměrně, jelikož také do určité míry ovlivňují výsledky tohoto výzkumu.

Tabulka 1: Přehled participantek

	Národnost	**Věk**	**Rodinný status**	**Účel pobytu v Turecku**	**Celková délka pracovního pobytu**	**Počet turistických turnusů/návštěv**
Participantka č. 1	česká	23 let	svobodná	pracovní	2 roky	
Participantka č. 2	česká	23 let	svobodná	pracovní	1 rok	
Participantka č. 3	česká	26 let	svobodná	pracovní	4 roky	
Participantka č. 4	česká	24 let	svobodná	pracovní	1 rok	
Participantka č. 5	česká	27 let	vdaná	pracovní	6 let	
Participantka č. 6	česká	31 let	svobodná	pracovní	6 let	
Participantka č. 7	česká	35 let	vdaná	turistika		8 týdnů
Participantka č. 8	česká	26 let	svobodná	pracovní	2 roky	
Participantka č. 9	německá	22 let	vdaná	turistika		10 týdnů
Participantka č. 10	německá	30 let	vdaná	turistika		5 týdnů
Participantka č. 11	rakouská	28 let	vdaná	turistika		2 týdny
Participantka č. 12	německá	29 let	svobodná	turistika		5 týdnů

Zdroj: Vlastní zpracování

3 Výzkumné šetření

Tato část bakalářské práce se zabývá výsledky výzkumného šetření. Budu zde detailně analyzovat odpovědi participantek na konkrétní otázky. V závěru této kapitoly vytvořím závěr výzkumu a zodpovím hlavní otázku tohoto celého výzkumu (viz Výsledky výzkumného šetření).

3.1 Seznámení partnerů

Celý rozhovor jsem započala otázkou, co pro participantky znamená Turecko jako takové. Odpovědi na tuto otázku byly podobné. Ženy, které v Turecku již nějakou dobu žily z důvodu pracovního poměru, vnímají Turecko jako svůj druhý domov, kde mají spoustu přátel a spolu s partnerem i jeho rodinu. *„Turecko miluji. Strávila jsem zde mnoho let, na které nikdy nezapomenu. Člověku přiroste k srdci všechno, s čím je denně v kontaktu. Například jídlo a celkově kulturu stolování mám v Turecku nejraději. Často od svého muže vyžaduji, aby vařil tradiční turecká jídla, a kulturu tureckého stolování praktikujeme běžně i v naší domácnosti.“*[98] Ženy, které do Turecka cestovaly za účelem rekreace a poznání, si v sobě nesou spíše romantické vzpomínky, spojené s poznáváním jejich partnera, a vzpomínky z dovolené plné dobrodružství a nového poznání. Postupem času, zejména po svatbě s tureckým mužem, se Turecko stává místem jejich druhého domova, kde žije manželova rodina, se kterou jsou stále ve spojení a pravidelně se navštěvují.

Za jakým účelem ženy podnikly cestu do Turecka je uvedeno již v tabulce „Přehled respondentů“ v kapitole číslo 8.6. Celkem sedm žen z dvanácti dotazovaných v Turecku bylo za účelem pracovního pobytu. Zbylých pět žen do Turecka pravidelně cestovalo za účelem rekreace a poznání, kdy cestu podnikly minimálně dvakrát. S touto otázkou se pojí i otázka další, která směřuje na četnost jejich cest do Turecka, protože se všechny do Turecka pravidelně vracely ještě před uzavřením sňatku s tureckým mužem. Nejprve se vracely za účelem dovolené na hezkém místě, kterým turistické destinace v Turecku zajisté jsou. Poté, po seznámení s tureckým partnerem, se vracely především za ním, kdy ale svou dovolenou trávily na místě, kde jejich partner pracoval. Často se tak vracely do jednoho stejného hotelu

[98] Participantka č. 5. Rozhovor ze dne 13. 3. 2020.

po několik let. *„Hotel, kde můj nyní již manžel pracoval jako animátor, jsem navštívila celkem desetkrát. Poprvé jsem tam dovolenou strávila v roce 2016 a poté jsem ho jezdila navštěvovat i spolu s mou rodinou zpravidla třikrát za léto. Vždy hned z kraje sezóny v květnu, poté v červenci, a nakonec v září. Nikde jinde, než v tomto hotelovém resortu jsem svou dovolenou nikdy netrávila. Byla to jediná možnost, jak se s ním setkat, jelikož nebylo tehdy možné, abychom se navštěvovali během roku, jelikož jsme oba studovali. Nyní již navštěvuji svého manžela a jeho rodinu v jeho rodném městě na východě Turecka.“*[99]

Všechny z participantek trávily největší část pobytu v Turecku v letovisku Alanya či jeho okolí. Ženy pracující v Turecku bydlely v bytových domech spolu s tureckými občany. Turistky zprvu trávily veškerý čas v hotelových resortech a až po svatbě či sblížení s partnerovou rodinou navštěvují místa jejich bydliště. Ta se nejčastěji nacházejí na východě Turecka ve městech Adana, Gaziantep a v jejich okolí.

Následující otázky se zaměřují na seznámení s partnerem a na jejich vzájemné seznamování. Nejprve jsem se participantek ptala, kde a jak se seznámily se svými partnery. Začnu opět odpovědí žen pracujících v Turecku. Ty se se svými partnery seznámily v místě výkonu své pracovní činnosti. Jejich partnery se tak stali ve většině případů jejich turečtí kolegové, či zaměstnanci hotelů, ve kterých měly ženy pracující jako delegátky své klienty. Pouze jedna z dotazovaných se se svým partnerem seznámila jinde. *„Svého partnera jsem poznala v kavárně, kam jsem moc ráda chodila. Byla blízko mého ubytování a já si tam chodila skoro každý den pro kávu s sebou, než jsem vyrazila na schůzky s klienty. On tam často sedával právě ve stejném čase, dopřával si pravou tureckou snídani před prací. Nejprve jsme se začali zdravit, občas prohodili pár slov, než jsem zjistila, že je to učitel anglického jazyka. Poté jsme si už nepřestali povídat prakticky až dodnes!“*[100]

[99] Participantka č. 9. Rozhovor ze dne 6. 4. 2020.
[100] Participantka č. 6. Rozhovor ze dne 25. 3. 2020.

Odpovědi pracujících žen se shodovaly také v místě původu jejich partnera. Až na jednu výjimku, pocházeli jejich partneři právě z okolí Alanye. *„Práce v turismu je pro Turky velmi důležitá. Ti, kteří získají možnost pracovat na vyšších pozicích v turismu, jako jsou třeba manažeři cestovních kanceláří či hotelů, musí pocházet z okolí té konkrétní destinace, protože se své práci musí věnovat i mimo turistickou sezónu.“*[101]

Odpovědi turistek byly také podobné. S partnery se všechny seznámily v místě, kde trávily svou letní dovolenou. Jejich partneři byly zaměstnanci daného hotelu, kam se ženy přijely rekreovat. Tři z tázaných našly svého partnera v hotelovém animačním týmu, další byl fotograf a poslední číšník v hotelové restauraci. Všichni pocházeli z východní části Turecka. Seznámení dle nich bylo velmi rychlé. Do řeči se svými tehdy budoucími partnery se daly hned během prvních dní v hotelu. Zájem projevili nejdříve muži, kteří se snažili s ženami navázat kontakt.

Společně s touto otázkou jsem se s ženami bavila o stylu, jakým je muži oslovovali, zda tam byla nějaká jazyková bariéra či strach z jejich strany navázat bližší kontakt s někým, kdo je z hlediska kulturního i náboženského velmi odlišný. U první skupiny žen, kterou tedy byly ženy v Turecku pracující, bylo seznamování s jejich partnery podobné jako seznamování s muži v jejich zemi. Seznamování mělo celkem pomalý průběh, jelikož ženy v Turecku pobývaly několik měsíců. *„Můj nynější partner je také mým kolegou. Nejprve jsme spolu měli čistě pracovní vztah a až po několika měsících jsme spolu začali chodit. Já osobně jsem k mému kolegovi nejprve cítila určitý respekt, ale po prolomení ledů mezi námi máme krásný vztah. Zkrátka jsme potřebovali čas se lépe poznat.“*[102] Také komunikace s jejich partnery byla snadnější, jelikož byly obě strany dobře jazykově vybaveny, ať už se jedná o anglický jazyk, který musí zaměstnanci v turismu ovládat perfektně, ale i základní znalost tureckého jazyka byla v tomto ohledu výhodou. V případě skupiny druhé, tedy turistek, proběhlo seznámení s jejich budoucími partnery v prvních dnech jejich dovolené. To bylo ovlivněno i faktem, že ženy byly v resortu pouze na omezenou dobu. Muži tak museli jednat rychle a na ženu svým způsobem i trochu naléhat. Co se týče jazykové bariéry, čtyři z dotazovaných turistek měly jako rodný jazyk

[101] Participantka č. 3. Rozhovor ze dne 11. 3. 2020.
[102] Participantka č. 4. Rozhovor ze dne 13. 3.2020.

němčinu, kterou museli ovládat i zaměstnanci konkrétního hotelu, kde ženy trávily svou letní dovolenou, protože zde převládala klientela německá. *„Vzpomínám si, že jsem svého budoucího partnera poprvé zaregistrovala během animačního programu u bazénu. Hrála se nějaká taneční hra, konkrétně už si nevzpomínám jaká, ale můj partner ze mě oči po celou dobu vůbec nespustil. Od té doby jsem měla pocit, že byl neustále kolem mě. Stále se mě na něco ptal, předváděl se přede mnou, nosil mi květiny vyrobené z ubrousků z restaurace. Zhruba v polovině mého desetidenního pobytu mě pozval na večerní procházku ulicemi Konakli. Absolutně jsem necítila žádný strach vyrazit v noci do tureckých ulic, když bude on se mnou. Choval se skvěle, byl velmi pozorný, poslouchal mě a zajímal se o mě jako doposud ještě nikdo. Další dny mě pozval na plavbu lodí během západu slunce, poté na diskotéku či do plážového baru. Po uplynutí mého pobytu se mi odjíždělo neuvěřitelně těžce, jelikož jsem cítila, že jsem se do něho zamilovala.“*[103]

Obě skupiny žen se shodovaly v tvrzení, že je na jejich partnerech zaujal nejprve vzhled a později i jejich charakter. Vzhledově je na jejich partnerech přitahoval zejména odlišný zjev, než na který jsou zvyklé ve své rodné zemi. S tím souvisí především upravenost a péče, kterou turečtí muži svému zevnějšku velmi rádi dopřávají. *„Byla jsem okouzlena! Přes den všichni muži v animačním týmu chodili v kraťasech, byli neustále mokří z bazénu, nebo upocení z animačních aktivit. Co bylo ale neuvěřitelné, byla jejich proměna během večera. Všichni se oblékli do úhledně vyžehlených outfitů, které se skládaly z nažehlených košil a vyleštěných polobotek, vlasy měli načesané do elegantních účesů, byli hladce oholeni a silně voněli dobrou kolínskou. Nikdy předtím jsem se ve svém okolí nesetkala s muži, kteří by tak pečovali o svůj zevnějšek jako právě Turci!“*[104]

Z odpovědí od všech participantek jasně vyplynulo, že první, co je zaujalo na jejich nynějších partnerech, byl vzhled. Ze svého pozorování jsem si vědoma faktu, že turečtí muži na svůj vzhled velmi dbají a v turistických oblastech především. Turci se v oblasti obchodu rádi řídí pravidlem, že vzhled prodává. Odpovědi participantek mi ale naznačily, že vzhled neprodává jen kožené výrobky a zlaté šperky,[105] ale také muže samotné. Jednohlasně se participantky také shodly na

[103] Participantka č. 10. Rozhovor ze dne 10. 4. 2020.
[104] Participantka č. 7. Rozhovor ze dne 30. 3. 2020.
[105] Zlato a šperky jsou nejprodávanějším produktem v turistických oblastech.

povaze mužů, která měla největší vliv na ně samotné a také na následný výběr právě onoho tureckého partnera. Dle jejich zkušeností jsou turečtí muži oproti mužům ze stejné země, a především v jejich okolí více otevření. Nebojí se projevovat otevřeně své city a dost zřetelně dávají najevo konkrétní ženě své zalíbení. *„Můj partner mi v počátku našeho seznámení neustále lichotil. Několikrát denně jsem slýchávala, že jsem krásná, že mi to sluší, pořád na mě koukal. Pro mě jakožto osobu se sníženým sebevědomím kvůli viditelným kilům navíc to bylo něco neuvěřitelného! Od puberty se mi kluci spíše vysmívali kvůli mé postavě a nikdo kromě mých rodičů mi nikdy neřekl, že se mu líbím taková, jaká jsem. Rozhodně si mě tímto získal, protože jsem se díky němu cítila skvěle ve svém vlastním těle, za to mu vděčím vlastně dodnes, i když náš vztah už nepokračuje.“*[106] Polichocení je jedna z oblíbených činností Turků. Během pohybu po ulicích Alanye a tradičních tureckých bazarech,[107] jsem si všimla, že muži lichotkami opravdu nešetří. Běžně na kolemjdoucí ženy a mnohdy i na muže pokřikují, že jsou krásní, padají před nimi na kolena a zvou je do svého obchodu na tradiční turecký čaj Rize či večer do baru. Téměř každé ženě toto vyvolá úsměv na tváři a mnohdy je právě toto chování tureckých mužů i důvodem, proč se do Turecka turistky tak rády vracejí.

3.2 Vážný vztah

Další část rozhovoru se zabývala pokročilým stádiem jejich vztahu. Konkrétně jsme se bavily o tom, jak dlouho zhruba trvalo, než jejich vztah přešel do vážného stádia. Vážným stádiem se v tomto případě bere seznámení s rodinou partnera a první debaty o společném životě, respektive sdílení společné domácnosti. Dovolím si zde odpovědi zobecnit. Vztah všech participantek začal být vážný po půl roce. Osm z celkového počtu dotazovaných žen ale zmínilo, že se se svým partnerem o možnostech společného partnerského života a sdílení jedné domácnosti bavili již v prvních týdnech jejich známosti. *„Partnerovu rodinu jsem prvně spatřila skrze videohovor, který proběhl po partnerově návratu z Alanye, kde byl za prací, zpět do jeho rodného města Adana, což bylo zhruba tři měsíce poté, co jsme se poznali. Během tohoto hovoru mě jeho rodina pozvala na návštěvu k nim domů. Pozvání jsem*

[106] Participantka č. 4. Rozhovor ze dne 13. 3. 2020.
[107] Místa podobná českým trhům, kde se krom potravin prodávají nejrůznější upomínkové předměty včetně textilu a kožených doplňků. Tyto bazary patří mezi turisty nejnavštěvovanější místa.

po dlouhém rozhodování přijala. Nejdříve jsem měla strach vyjet úplně sama do cizí krajiny, za mužem, kterého skoro neznám. Já se ale po nenásilném naléhání mého tureckého přítele rozhodla jet a je to jedna z nejhezčích vzpomínek, kterou si z doby počátku našeho vztahu nesu dodnes. Poznala jsem, jak moc pohostinná jeho rodina je. Chovali se ke mně, jako bych byla jejich dcera, i přesto že jsme si nerozuměli ani slovo.“[108] Podobnou odpověď jsem získala ještě od jedné participantky, která se s rodiči svého partnera setkala ještě před zásnubami. Ostatní, dnes již vdané ženy, se s rodiči setkali až během oslavy, na které oznamovali své zasnoubení. Ženy dosud neprovdané se s rodiči partnera zatím nesetkaly.

Ve spojitosti s otázkou ohledně vstupu do vážného vztahu s tureckým mužem jsem se žen také ptala, zda se jejich partner zajímal o život v jejich zemi. Zejména, zda se ptal na finanční možnosti místních občanů, ceny letenek či vízových povinností pro vstup na území Evropské unie. Na tuto otázku odpověděly všechny participantky „ano“. Celkem dvě ale vypověděly tak, že z těchto otázek nijak nevyplynul záměr cesty či migrace do Evropy ze strany jejich partnera. Po dalších otázkách jsem se dozvěděla, že právě tyto ženy s jejich partnerem již žijí ve společné domácnosti v Turecku. Konkrétně se jedná o participantky číslo 3 a 5, které v Turecku pracují již více než čtyři roky. Z toho tedy vyplývá, že jejich vztah je postaven čistě na oboustranné lásce bez záměru získání lepších životních podmínek v Evropě. Obě také uvedly, že jejich partner má dobře placenou práci v Turecku. Odpovědi ostatních deseti participantek se ale velmi podobaly této odpovědí*: „Co si tak vzpomínám, první konverzace ohledně života v Česku, cen nájmů, průměrného platu i o politickém dění proběhla hned v prvním týdnů našeho seznamování. Poté jsme se na podobné téma bavili ještě několikrát. Nepřišlo mi to nijak podezřelé, spíš jsem měla radost, že se zajímá o mě, mou rodinu a můj životní styl v České republice. Divné to začalo být ve chvíli, kdy sám přicházel s dotazy na určitá témata, například ze současného politického dění v Česku. Dokonce občas mluvil i o tom, jakou práci by asi v mém rodném městě mohl jako cizinec dělat a jaké by to asi bylo, kdyby tam žil se mnou.*

[108] Participantka č. 12. Rozhovor ze dne 20. 4. 2020.

Často se mě také ptal, jestli už jsem o něm řekla mé rodině a přátelům a co si oni o něm myslí. Obával se totiž přijetí ze strany mé rodiny a přátel kvůli jeho vyznání. Mrzelo mě, že se mě nikdy nezeptal, co chci já, protože já si v té době plánovala zůstat s ním v Turecku a dál pracovat v cestovním ruchu.“[109]

3.3 Finanční situace

Třetí část rozhovoru se zabývá finanční situací v partnerském vztahu. Otázky na toto téma směřovaly k jedné konkrétní otázce, a to zda žena byla v jejich vztahu tou, která z větší části financovala výdaje jich obou, či dokonce i jen výdaje partnerovy. Překvapil mě výsledek, který vyplynul z odpovědí na tyto otázky. První skupina žen, tedy žen pracujících v Turecku popisovala, až na jednu výjimku, jakousi finanční rovnováhu v jejich vztahu. Dle jejich výpovědí platili většinu výdajů jejich muži zejména v počátečním stadiu vztahu. Postupně se do výdajů přidaly i ženiny finanční prostředky, zejména to byly výdaje na chod domácnosti apod. Dle jejich tvrzení se všechny shodovaly, že partner nevyžadoval žádnou finanční podporu ani při cestě do Evropy. V těchto případech se však jednalo pouze o návštěvu v partnerčině rodné zemi, která trvala maximálně pár týdnů.

U druhé skupiny žen byly odpovědi protikladné oproti odpovědím od žen ze skupiny první. Zde jsme se již bavily o tom, že ženy byly ty, které měly v jejich vztahu vždy finančně navrch. Ženy v tomto případě byly již od prvních chvil po seznámení ty, které platily většinu výdajů. Ať už se jednalo o návštěvu, respektive dovolenou za účelem návštěvy partnera v jakémkoliv stádiu jejich vztahu, tak ale i pozdější výdaje spojené například s komunikací na dálku. V tomto případě jsem se celkem od čtyř dotazovaných dozvěděla, že ve stadiu jejich vztahu, které bylo před sňatkem a následným sestěhováním, spolu partneři komunikovali pouze skrze různé sdělovací prostředky. Nejčastěji k těmto účelům využívali videohovory díky aplikaci FaceTime či Skype, a to vzhledem k nepříznivé finanční situaci tureckých partnerů, muži mnohdy nevlastnili kvalitní mobilní telefon či počítač. Z toho důvodu muži své partnerky prosily o zakoupení a zaslání vhodného přístroje do Turecka, aby jejich komunikace mohla pokračovat. Setkala jsem se ale také s případy, kdy mužům jejich partnerky zasílaly i značkové oblečení či alkoholické výrobky na jejich vyžádání.

[109] Participantka č. 1. Rozhovor ze dne 9. 3. 2020.

Zajímalo mě, jakým stylem muži o zasílání těchto produktů žádali. *„Mého partnera jsem já i má rodina finančně podporovala už od počátku našeho vztahu. První věc, kterou jsem mému příteli kupila, byl nový mobilní telefon. On měl nějaký obyčejný tlačítkový telefon, a jelikož jediná možná forma komunikace mezi námi po dobu, kdy já byla v Německu a on v Turecku, byla komunikace skrze mobilní telefon či počítač. Musela jsem mu koupit a poslat nový telefon, který umožňuje funkci videohovorů. Teda já mu ho kupovat nemusela, já chtěla, protože jsem s ním chtěla být v kontaktu a vidět ho alespoň přes obrazovku mého mobilního telefonu. Postupem času jsem mu také plně hradila cestu do Německa a následné náklady na pobyt zde. Byla to samozřejmost, pozvala jsem ho na návštěvu. Dále jsem mu zasílala nové oblečení, a hlavně teda boty, protože tyto konkrétní modely nelze v Turecku údajně sehnat a jemu se moc líbily. Následovalo zasílání dárků v podobě značkových parfémů k narozeninám, dále jsem si plně hradila cesty do Turecka, protože jediná možnost, jak se během letních prázdnin vidět, bylo zaplatit si dovolenou v hotelovém resortu, kde pracoval jako animátor. Dokonce jsem mu zasílala i peníze a léky, které jsou v Německu cenově dostupnější než v Turecku pro jeho nemocnou matku.“*[110] S podobným případem jsem se setkala také u participantky číslo 1: *„Můj nyní již bývalý přítel pracoval v turismu stejně jako já. I přesto ale jeho plat byl údajně o dost nižší než můj, protože mě platila česká firma v českých korunách, zatímco on měl plat turecký, který není moc vysoký. Už od počátku našeho vztahu mi přišlo, jako by vyloženě vyžadoval, abych platila většinu našich společných výdajů, jako například večeři v restauraci. Nevadilo mi to, chápala jsem jeho situaci a rozhodně mi nedělalo problém mu jakkoliv pomoci, a to i po finanční stránce. Po mém návratu do České republiky mi ale často telefonoval s tím, že potřebuje peníze. Na co přesně ty peníze potřeboval, si už nepamatuji, ale přišlo mi to zvláštní, jelikož v té době stále studoval a bydlet s rodiči. Párkrát jsem odmítla mu peníze poslat, protože já sama jakožto student jsem nebyla s penězi zrovna na výši mimo turistickou sezónu. Později mi o zaslání peněz psal znovu, ale jako důvod uváděl lékařskou péči pro svou nemocnou matku. Já však byla v kontaktu i s jeho přáteli, od kterých jsem věděla, že jeho matka nemocná není. Na co konkrétně peníze potřeboval, radši nechci vědět.*

[110] Participantka č. 9. Rozhovor ze dne 6. 4. 2020.

Toto i celý náš vztah je již minulostí.“[111] Z odpovědí na otázky ohledně finanční situace v jejich vztahu, mi pět žen z celkového počtu dvanácti dotazovaných vypovědělo, že ony byly či stále jsou těmi, kdo má v jejich vztahu po finanční stránce navrch a kdo platí většinu výdajů v jejich domácnosti.

3.4 Život po svatbě

Nyní následují odpovědi participantek na otázku, která se spolu s podotázkami týkala toho, jak se jejich vztah proměnil po uzavření sňatku. Tuto část rozhovoru jsem vynechala se ženami, které za Turky nejsou provdány. Na tyto otázky mi tedy odpovědělo celkem pět vdaných žen. Úvodní otázkou v této části rozhovoru je otázka*: „Jak probíhal Váš společný život po uzavření sňatku?“* V dalších podotázkách, které sloužily zejména jako takové vodítko pro participantky, kterým směrem se chci v rozhovoru vydat, jsme se bavily o místě, kde společně jako manželé žijí. Pouze jedna z dotazovaných žije se svým manželem v Turecku, a to kvůli dobré práci jich obou.[112] Další čtyři participantky žijí se svými muži v Evropě, konkrétně v České republice, v Německu a v Rakousku. Jako důvod pro výběr České republiky pro společný život participantka uvedla: *„Mám tu své vlastní podnikání, které živí jak mě samotnou, tak i mou matku. Nemohla jsem už kvůli mé matce zůstat s mým mužem v Turecku. Tady jsou pro nás pro oba lepší finanční možnosti než v Turecku, kde by nás nejspíš živil jen manžel, protože já bych v jeho rodném městě jen těžko našla dobrou práci v oboru, ve kterém jsem vyučena. Vlastně manžel sám navrhl se odstěhovat do Česka. V Turecku pracoval jako fotograf, takže problém s uplatněním v Česku není tak hrozný.“*[113] Další ženy žijící se svými tureckými muži v Evropě také odpověděly, že založení rodiny v Evropě proběhlo po dohodě z obou stran, ale první, kdo s tímto návrhem přišel, byl jejich muž, který jako důvod pro stěhování do Evropy uváděl lepší pracovní možnosti pro něj samotného, ale samozřejmě i pro jeho ženu. K tomuto tématu jsem se s ženami bavila také o pracovní pozici, na které jejich manžel pracuje v Evropě. Ze čtyř participantek, které prvně odpověděly, že se jejich muž přestěhoval za nimi do Evropy, dvě odpověděly, že jejich muž ještě dobrou práci nenašel. Konkrétně se jedná

[111] Participantka č. 1. Rozhovor ze dne 9. 3. 2020.
[112] Participantka č. 5. Rozhovor ze dne 13. 3. 2020.
[113] Participantka č. 7. Rozhovor ze dne 30. 3. 2020.

o participantky číslo 9 a 11, kdy obě uzavřely sňatek teprve v loňském roce. *„Můj muž zatím brigádně pracuje jako pomocná síla v kuchyni. Nedomluví se zatím velmi dobře německy, tudíž není možné, aby si bez němčiny sehnal dobrou práci. Zatím dochází na kurzy německého jazyka. Uvidíme, jak se vše bude vyvíjet dál. Rád by pracoval jako učitel.“*[114] Participantka číslo 7 uvedla, že její muž pracuje na stejné pozici jako v Turecku i v České republice. Konkrétně se jedná o povolání fotografa. Přestože partneři spolu v České republice žijí již pět let, muž se stále dobře nedomluví česky a z tohoto důvodu je ochuzen o některé zakázky. Jeho výdělek je tak téměř o 50 % nižší než výdělek jeho ženy, která je podnikatelkou. Jeho žena tvrdí, že i přesto si její muž vydělá větší finanční obnos, než jaký by si měsíčně vydělal v Turecku. Z tohoto jeho platu muž posílá určitou částku své matce do Turecka, která je v invalidním důchodu. V jejich rodině je tak žena hlavním sponzorem jejich domácnosti.

K otázce ohledně společného života po svatbě patří také otázka, jak se jejich vztah po svatbě změnil. Ptala jsem se, zda se k nim jejich muž chová stále tak hezky jako před svatbou i jestli se v jejich vztahu nějakým způsobem projevují náboženské a kulturní rozdíly. *„Několikrát mě můj muž požádal o zahalení ramen a kolen před odchodem z domu. Vyvolal tím hádku, protože já jsem šla do tohoto svazku s tím, že si zachovám svou evropskou identitu. Vytáčelo mě, když mi říkal, jak se mám kde chovat, co mohu a co zase nesmím. Často mi mluvil i do chodu naší domácnosti. Později jsem ale pochopila, že když žiji v Turecku, měla bych se řídit i jejich určitým pravidly, jako třeba když jdeme navštívit jeho babičku, neměla bych být moc odhalená, abych ji tím nepohoršila. Žiji v odlišném kulturním prostředí, než na které jsem byla zvyklá, a hold tomu musím také něco obětovat. Ted už chápu, že všechny ty příkazy od mého muže byly myšleny z jeho strany dobře a chtěl mi tím jen pomoci se dřív asimilovat do turecké společnosti.“*[115]

„Dokud jsme v České republice, manžel mi nijak nemluví do mého oblečení či chování, Jakmile jsem ale v Turecku u jeho rodiny, musím se řídit určitými pravidly. Prakticky se ode mě vyžaduje chování jako od typické turecké ženy. Jeho matka mi dává úkoly, celé dny se točím okolo plotny a chystám turecké jídlo pro celou rodinu. Vlastně veškerý čas strávený tam, trávím s jeho matkou a tetou, které se mi snaží

[114] Participantka č. 11. Rozhovor ze dne 16. 4. 2020.
[115] Participantka č. 6. Rozhovor ze dne 25. 3. 2020.

vštěpovat hodnoty, které by dobrá turecká manželka měla mít. Dokud jsme v Turecku, můj muž si tento servis náramně užívá. Po návratu do Čech je ale zase velmi skromný a doma mi se vším pomáhá."[116]

„Vlastně už na svatbě mi přišlo, že to není ten skvělý chlap, kterého jsem poznala. Choval se panovačně, říkal mi, co mám dělat, jak bych se měla chovat, kdy se mám usmívat a na koho a podobně. Po svatbě se jeho chování nijak nezměnilo. Dodnes mi mluví do chodu domácnosti, denně mě telefonicky kontroluje, kde a s kým jsem. Nejraději by byl stále se mnou, ale oba pracujeme a nejde to. Velmi často mi volá také jeho matka, a ptá se, co vařím, jestli často uklízím a hlavně, jestli už jsme počali dítě. Absolutně ji nezajímá, co bych si přála já. Pokud však jsme s mým mužem sami spolu doma, je velmi hodný a pozorný."[117] V tomto případě se nemusí jednat jen o určitou majetnickou a žárlivou povahu muže. Může se také jednat o sociální proces, kdy se muž v cizí zemi a v cizí společnosti bojí být sám. Participantka však záměr těchto kontrol ze strany jejího muže neuvedla.

Všechny ženy se zmínily, že po svatbě se manželova rodina stala velmi blízkou i jejich rodině a často spolu komunikovali. Ženy vesměs tuto komunikaci ale nepopisovaly jako nijak příjemnou. Spíše se jednalo o určitou formu kontroly ze strany manželovy matky. Ohledně náboženství se žádná z nich nevyjádřila v negativním smyslu. Muži se dle jejich výpovědí islámem řídí pouze při návratu do Turecka. Během pobytu v Evropě není jejich víra nijak zřetelná, až na určité náboženské zásady, jako například konzumace vepřového masa. Žádná z participantek nemá zatím potomka, tudíž nemohu popsat úlohu náboženství ve výchově.

Již v předchozích odstavcích se objevovaly odpovědi i na téma chování tureckých manželů, pracovního poměru a náboženských odlišností v jejich vztahu. V souvislosti s tím jsem se žen také ptala, jak se muž do života v jejich zemi začlenil. Bavily jsme se o tom, v jaké komunitě se jejich muži nejčastěji zdržují, zda v komunitě místních občanů, či se spíše stýkají s dalšími muslimy či imigranty. *„Můj muž si zde velmi brzy našel nové přátele. Převážná většina z nich jsou také Turci, kteří v Německu ale žijí již po několik generací. Já osobně jsem ráda, že i zde může*

[116] Participantka č. 7. Rozhovor ze dne 30. 3. 2020.
[117] Participantka č. 10. Rozhovor ze dne 10. 4. 2020.

být s lidmi, kteří jsou mu kulturně blízko.“[118] Výpovědi dalších žen z Rakouska a Německa byly obdobné. Zde se jejich manželé také scházejí s dalšími Turky. *„Společně s mým mužem máme společné přátele, kteří žijí v Německu, ale jejich původ je turecký. Já osobně měla spoustu tureckých přátel v Německu ještě před svatbou. V našem městě je tureckých rodin spousta.“*[119] Naopak česká participantka vypověděla, že její muž nemá celkově v České republice moc přátel. Schází se tedy jen s přáteli své ženy a přes sociální sítě je v kontaktu se svými tureckými přáteli. Může to být kvůli neznalosti českého jazyka, ale také malým množstvím kulturně blízkých osob v místě jeho českého bydliště nebo ztrátou sociálních sítí. Žádná z dotazovaných žen nezmínila problém s přijetím jejího muže do své rodiny i mezi své přátele. *„Má rodina mého muže miluje. Moje matka mu ráda se vším pomáhá a velmi se mu věnuje i ve výuce českého jazyka. Přátelé s ním také nemají nejmenší problém. Akorát teda když jsem jim tenkrát oznámila, že se budeme brát, tak se mi to některé moje kamarádky snažily vymluvit. Z televize a z internetu znaly případy, kdy muž muslim svou evropskou ženu týral, nutil ji konvertovat k islámu nebo utekl s jejich dětmi zpět do jeho země. Byly plné předsudků. Potom co mého muže ale osobně poznaly, si již žádná z nich nic podobného nemyslí.“*[120] To, co mi sdělila participantka číslo 7 odráží určitou formu xenofobie, kterou lidé ze západních zemí, nebo také ze zemí, kde islám není většinovým náboženstvím, mají vůči muslimům. Často se mezi občany jedná v souvislosti s xenofobií, či dokonce s islamofobií o problém s jinakostí, kterou muslimové, především tedy ženy svým vzhledem vyzařují. Lidé spíš, než že by chovali nenávist vůči muslimům, mají obavy z neznámého, konkrétně tedy z islámského vyznání a také s tím spojeným chováním vyznavačů této víry.[121]

[118] Participantka č. 10. Rozhovor ze dne 10. 4. 2020.
[119] Participantka č. 9. Rozhovor ze dne 6. 4. 2020.
[120] Participantka č. 7. Rozhovor ze dne 30. 3. 2020.
[121] OSTŘANSKÝ, Bronislav, ed. *Islamofobie po česku: český odpor vůči islámu, jeho východiska, projevy, souvislosti, přesahy i paradoxy*. Praha: Vyšehrad, 2017, s. 56–57. ISBN 978-80-7429-903-2.

V souvislosti s náboženstvím jsme se bavily také o vyznávání manželovy víry v Evropě. Konkrétně jsem se žen ptala, zda jejich muž vyznává svou víry také v Evropě, popřípadě jakým způsobem. Všechny participantky mi sdělily, že jejich muž zde svou víru zcela nepopírá, ale některé praktiky zcela vynechává. Například modlitbu pětkrát denně nevykonává žádný z manželů mých participantek. Někteří však do mešity zajdou alespoň v pátek (to se týká Turků žijících v Německu, kde jsou ve větších městech mešity vystavěny).

3.5 Závěr rozhovoru

Úplně poslední otázkou v tomto rozhovoru byla otázka pro všechny dotazované participantky. Otázka se týkala účelu jejich vztahu s tureckým mužem. Zajímalo mě, zda si myslí, že jejich vztah byl vybudován na základě oboustranné lásky, či zda měl jejich partner pro jejich vztah jiný záměr. Nebylo překvapující, že se odpovědi lišily od žen ve stále trvajícím vztahu s Turkem a od žen, které již vztah s Turkem nemají. Ženy za Turky provdané, či ve stále trvajícím vztahu cítí, že jejich vztah je vybudován především na oboustranné lásce. Žádná z nich si nemyslí, že jejich muž hledá skrze jejich vztah určité výhody pro něj samotného. Zatímco ženy, které si vztahem s Turkem již prošly, ale vztah dále netrvá, jsou přesvědčeny, že jejich partneři s nimi byli i z jiného důvodu než pouze ze zalíbení či z lásky. *„Už během našeho vztahu jsem si všímala, že můj partner má několik přítelkyň z Evropy. Přesvědčoval mě, že se jedná o vztah čistě přátelský. Když jim ale často dal přednost přede mnou, například si s nimi často dopisoval či se po pracovní době scházeli, snažila jsem se mu věřit, ale nešlo to. O této problematice, o které se bavíme, jsem už dříve slyšela, ale tak nějak jsem si myslela, že tohle není ten případ. Opravdu jsme si strašně moc rozuměli. Náš vztah ztroskotal právě na vzájemné nedůvěře. Po několika měsících po našem rozchodu se mi potvrdilo to, co jsem si po celou dobu našeho vztahu myslela. On se normálně zasnoubil s jednou z těch, o kterých mě přesvědčoval, že jsou to jen kamarádky. Nepřekvapilo mě, že je to Němka. Ona sama mi později řekla, že jejich vztah trval, už když byl se mnou. Jsem přesvědčena o tom, že prostě zkoušel, která z nás si ho s sebou vezme do Evropy.“*[122]

[122] Participantka č. 2. Rozhovor ze dne 9. 3. 2020.

I ostatní ženy, které již ve vztahu s tureckým mužem nepokračují, mi v závěru rozhovoru svěřily, že o svých bývalých partnerech vědí, že mají vztah s jinou ženou z Evropy, či dokonce už v Evropě žijí.

Z odpovědí na tuto poslední otázku jsem si vytvořila závěr takový, že ty ženy, kterých se tato problematika migrace skrze manželství s Evropankami týká, se to dozvědí až poté, co jejich vztah již netrvá.

3.6 Závěr výzkumného šetření

V celém výzkumném šetření jsou ženy rozděleny do dvou skupin. Toto rozdělení je analytické, jelikož výpovědi žen spadajících do stejné skupiny, jsou si velmi podobné. Avšak po porovnání výpovědí žen z obou skupin, lze postřehnout výrazné rozdíly mezi těmito skupinami. První skupinou jsou ženy, které v Turecku pracují, či které pracovaly v turismu. Místní kulturu i jazyk dobře znají a jejich vztah s tureckým partnerem je ve většině případů hodnocen jako postavený na oboustranné lásce obou partnerů. Je tomu tak především díky orientaci těchto žen v turecké společnosti, sociálním vazbám v Turecku i díky pracovnímu závazku. To vše také do velké části ovlivňuje výběr místa pro společný život partnerů, kdy tato skupina žen preferuje založení rodiny a její usazení v Turecku, s čímž partneři souhlasí. Z tohoto rozhodnutí lze soudit, že vztah žen z této skupiny s tureckými muži není nikterak ovlivněn chtíčem po migraci do Evropské unie.

Zatímco ve skupině druhé, kterou byly ženy do Turecka cestující za účelem rekreace, se již projevují určité známky racionality ve vztahu ze strany jejich partnera. Ženy samotné v jejich vztahu však nevidí žádnou známku účelovosti. Především je to proto, že ony samy do vztahu vstoupily a stále v něm setrvávají z lásky. Ovšem z některých jejich výpovědí lze vypozorovat, že v určitých oblastech se jednalo ze strany jejich partnera o vztah za účelem získání lepších životních podmínek v Evropě anebo získání určitých rodinných vazeb s Evropou. Konkrétní oblastí jsou kupříkladu finance, které ženy dle svých výpovědí svým partnerům na jejich vyžádání poskytovaly, či v jejich společné domácnosti většina výdajů připadá na ženu, a to včetně finanční pomoci pro širokou rodinu žijící v Turecku. Ženy samotné však tuto finanční podporu nehodnotí jako problém, který by měl poukazovat na nějaké známky účelovosti ze stran jejich tureckých partnerů.

Druhá skupina respondentek hodnotí svůj milostný vztah s tureckým partnerem z větší části pozitivně. Žádná z nich se necítí být svým mužem nikterak zneužívána. Avšak v této skupině se objevila také výpověď jedné z participantek, která na základě zklamání z důvodu nepovedeného vztahu hodnotí partnerův záměr pro jejich vztah jako racionální a prospěchářský z jeho strany. Neracionalita hodnocení jejich vztahu se tak zde odvíjí zejména od spokojenosti ve vztahu ze strany žen.

Z tohoto terénního výzkumu tedy nelze jasně vyhodnotit, zda jsou milostné vztahy mezi tureckými muži a evropskými ženami postaveny čistě na oboustranné lásce či z racionálního rozhodovaní tureckých mužů za účelem snadnější migrace do Evropské unie. Ženy žijící ve spokojeném a láskyplném vztahu žádné známky racionality ze strany svého partnera ve vztahu nevidí, proto ani nelze jasně určit, zda tomu tak opravdu je, nebo nikoliv.

Závěr

Při nahlédnutí do historie Turecka, konkrétně do doby během vlády tureckého prezidenta Mustafy Kemala Atatürka, zjistíme, že Turecko začalo být velmi odlišné od ostatních islámských zemí díky Atatürkově snaze o sekularizaci země. Mustafa Kemal Atatürk se Turecko snažil přiblížit blíže k západním hodnotám, a to včetně životního stylu místních občanů. I přes snahy současného tureckého prezidenta Recepa Tayyipa Erdogana přiblížit Turecko znovu blíže k islámským hodnotám a podobu země navrátit zpět do dob Osmanské říše, jsou myšlenky kemalismu v tureckých občanech stále hluboce zakořeněny. Spousta především mladých Turků s Erdoganovým postupem nesouhlasí a chtějí si ponechat západní hodnoty, tak jak jim je předal *„Otec Turků“* Mustafa Kemal Atatürk. Vzhlížení tureckých občanů k západním hodnotám je tak dáno již po několik desetiletí kemalovskou ideou.

Nespokojenost místních občanů se současnou politickou i hospodářskou situací v Turecku úzce souvisí také s touhou po migraci do Evropy, a to především mezi mladými tureckými muži, kteří touží po hodnotnějším životě právě v některé ze zemí Evropské unie. Evropa mladým lidem nabízí především svobodnější život, ale také lepší finanční ohodnocení, které uživí nejen muže pracující v Evropě, ale také jejich rodiče a širokou rodinu v Turecku. Současná hospodářská situace v Turecku není pro místní občany nikterak uspokojivá. Nejlepší možností, jak si vydělat větší finanční obnos, který je schopný pokrýt náklady pro celou rodinu i na několik další měsíců, je turismus, který je především v jižní části Turecka velmi populární. A právě zde mladí Turci nacházejí řešení pro snadnější cestu do Evropu – skrze manželství s Evropankami.

Problematikou o smíšeném manželství za účelem migrace do Evropy se zabývala výzkumná část této bakalářské práce, kde bylo osloveno celkem dvanáct žen ze zemí střední Evropy, které mají vztah s tureckým mužem. Tyto ženy byly následně rozděleny do dvou skupin, a to dle účelu jejich cest do Turecka. Původním záměrem celého výzkumu bylo zjistit, zda turečtí muži opravdu navazují milostné vztahy s evropskými ženami za účelem získání lepších životních podmínek v Evropě, nebo zda do vztahu vstupují čistě s neracionálním úmyslem, totiž za účelem lásky. Ze všech dotazovaných pouze jedna participantka potvrdila, že její partner toužil více

po životě v Evropě, než po společném životě s ní.[123] Z výpovědí ostatních participantek není zřejmý takový závěr, který by tuto domněnku potvrdil. Ženy si buď tento fakt neuvědomují, jelikož jsou ve vztahu po všech stránkách spokojeny, nebo jejich muž opravdu nevstoupil do tohoto vztahu pouze za účelem migrace do Evropy.

Ideálním řešením, jak se dozvědět pravdu o této problematice, by bylo ptát se přímo mužů, kteří se oženili s Evropankami. Avšak toto řešení se zdá být nereálné, jelikož dle mé zkušenosti, kdy jsem se snažila pro tento výzkum oslovit i turecké muže, si muži své soukromí velmi pečlivě střeží. Můžeme tedy pouze doufat, že všechny tyto vztahy vydrží co nejdéle a oba partneři budou ve vztahu co nejvíce spokojeni.

Tento výzkum měl pro mě osobně velký přínos, jelikož jsem se s mými přítelkyněmi, které byly zároveň také participantkami v tomto výzkumu, více sblížila. Ráda bych jim tímto poděkovala za svěřenou důvěru, díky které jsem mohla nahlédnout do jejich soukromí, a na jejichž osobních zkušenostech jsem mohla postavit celý výzkum v této bakalářské práci. Výsledek tohoto výzkumu lze také vnímat v tom smyslu, že je možné se díky němu zbavit předsudků vůči tureckým mužům, které si jistě mnozí spojují s cestou do Turecka. Takovéto předsudky si v sobě zřejmě nese spousta žen cestujících do zemí Blízkého východu a do zemí severní Afriky, kde mají místní obyvatelé charakteristicky podobné rysy jako Turci. Ženy si často mužskou náklonnost, kterou jim projevují muži z těchto zemí pracující v turismu, vykládají jako sexuální obtěžování. V tomto výzkumu však nebyla žádná žena, která by měla s muži z těchto zemí osobní negativní zkušenost. Příběhy o určité formě zneužívání žen cizinci se objevují spíše v médiích. Jan Průcha ve své knize popisuje předsudek jakožto představy, názory či postoje, které jsou zaujímány k jiným skupinám. Tvrdí, že tyto postoje jsou stabilní a jen těžce odbouratelné. Je to proto, že předsudky jsou vytvářeny na základě silného emocionálního náboje a racionální obsah je ve většině případů potlačován. Předsudky jsou nejčastěji vytvářeny na základě nedostatečných objektivních znalostí.[124] V tomto případě se jedná o předsudky vůči určité rasové i náboženské skupině, ale především vůči

[123] Participantka č. 2. Rozhovor ze dne 9. 3. 2020.
[124] PRŮCHA, Jan. *Interkulturní psychologie: [sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů]*. Praha: Portál, 2007, s. 67–68. ISBN 978-80-7367-280-5.

pohlaví v té dané kulturní oblasti.[125] V interkulturní psychologii byla vytvořena teorie, dle které je možné redukovat předsudky tzv. *„metodou kontaktu“*. Vědci se v této metodě z větší části shodují, že kontakt mezi skupinami (intergroup contact) opravdu vede k odbourávání předsudků.[126]

Transkulturním rozměrem této práce je právě odbourání předsudků mezi evropskými ženami a tureckými muži. Nejsnadnější cesta, jak tyto předsudky odbourat, vede skrze osobní kontakt, kterým lze dosáhnout transkulturního dialogu. Výsledkem tohoto dialogu je komunikace s druhými, a to bez vzájemných generalizací.

[125] PRŮCHA, Jan. *Interkulturní psychologie: [sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů]*. Praha: Portál, 2007, s. 108. ISBN 978-80-7367-280-5.
[126] PRŮCHA, Jan. *Interkulturní psychologie: [sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů]*. Praha: Portál, 2007, s. 112. ISBN 978-80-7367-280-5.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

ASALI, Lucie. *Dítě ve smíšeném manželství*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy. Vedoucí práce Dana Bittnerová.

BAINBRIDGE, James. *Turecko*. Praha: Svojtka & Co., 2010. 748 s. ISBN 978-80-256-0270-6.

BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, 2013. 264 s. ISBN 978-80-87576-55-7.

ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. *Cizinecké právo: práva a povinnosti cizinců a jejich rodinných příslušníků při vstupu a pobytu na území ČR, jejich zaměstnávání a podnikání, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, řízení a provozování vozidla, přístup ke vzdělání a studiu, rodinné soužití s cizinci, mezinárodní ochrana/azyl, státní občanství*. Praha: Linde Praha, 2012. 373 s. ISBN 978-80-7201-887-1.

DAVIN, Delia. *Internal Migration in Contemporary China*. London: Macmillan press, 1999. 177 p. ISBN 978-0-230-37671-7.

DUMONT, Anna. *Pracovní imigrace Turků do Německa a vývoj německé imigrační a integrační politiky*. Praha, 2008. Bakalářská práce. Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Institut mezinárodních studií. Vedoucí diplomové práce Jaroslav Kučera.

FROUZOVÁ, Magdaléna. *Závoj a džíny: ženy v islámském světě*. Praha: Vyšehrad, 2006. 207 s. ISBN 80-7021-776-6.

HEIKKILÄ, Elli K.; YEOH, Brenda S. A. *International Marriages in the Time od Globalization*. New York: Nova Science Publishers Inc., 2011. 196 s. ISBN 9781617280368.

HONZÁK, František. *Evropa v proměnách staletí*. Praha: Libri, 1997. 589 s. ISBN 80-85983-00-1.

HORROCKS, David; KOLINSKY, Eva; ROLLS, Assia S. *Family and Human Capital in Turkish Migration*. Oxford: Berghahn Books, 1996. 342 s. ISBN 978-90-5356-883-5.

JEŘÁBEK, Hynek. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha: Karolinum, 1993. 162 s. ISBN 80-7066-662-5.

KREISER, Klaus; NEUMANN, Christoph K.; KUČERA, Petr. *Dějiny Turecka*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. 336 s. ISBN 978-80-7422-012-8.

MORGENSTERNOVÁ, Monika; ŠULOVÁ, Lenka. *Interkulturní psychologie: rozvoj interkulturní senzitivity*. Praha: Karolinum, 2007. 220 s. ISBN 9788024613611.

MOŽNÝ, Ivo. *Sociologie rodiny*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. 252 s. ISBN 80-85850-75-3.

MUSIL, Alois. *Most do Asie: nové Turecko*. Praha: Melantrich, 1941.

NEŠPOROVÁ, Olga; NEŠPOR, Zdeněk R. *Rodiny přistěhovalců I.* Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2007. 62 s. ISBN 978-80-87007-55-6.

OSTŘANSKÝ, Bronislav, ed. *Islamofobie po česku: český odpor vůči islámu, jeho východiska, projevy, souvislosti, přesahy i paradoxy*. Praha: Vyšehrad, 2017. 294 s. ISBN 978-80-7429-903-2.

PIRICKÝ, Gabriel. *Turecko.* Praha: Libri, 2006. 198 s. ISBN 80-7277-323-2.

PRŮCHA, Jan. *Interkulturní psychologie: [sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů]*. Praha: Portál, 2007. 224 s. ISBN 978-80-7367-280-5.

RAUSCHER, Daniel. *Národnostní menšiny ve Spolkové Republice Německo*. Brno, 2015. Diplomová práce. Mendelova univerzita v Brně, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií. Vedoucí práce Lukáš Nevěděl.

SHAFAK, Elif. *Čtyřicet pravidel lásky*. Praha: Egmont, 2014. 384 s. ISBN 978-80-252-3011-4.

SCHNEIDT, Katja. *Uvězněna v rodné zemi: jak mě můj turecký přítel unesl do paralelního světa islámu*. Praha: Ikar, 2014. 232 s. ISBN 978-80-249-2290-4.

SIEGL, Erik. *Islám versus modernizace?: náboženství, sekularismus a rozvoj v Turecku: pohled Turguta Özala.* Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2013. 142 s. ISBN 978-80-87558-14-0.

SIRKECI, Ibrahim et al. *Family and Human Capital in Turkish Migration: Turkish migration series.* London: Transnational Press London, 2015. 165 p. ISBN 978-1-910781-16-6.

SIRKECI, Ibrahim; DILARA ŞEKER, Betül; ÇAĞLAR, Ali. *Turkish Migration, Identity and Integration: Turkish migration series*. London: Transnational Press. London, 2015. 176 p. ISBN 978-1-910781-12-8.

SIROVÁTKA, Tomáš; HORA, Ondřej, eds. *Rodina, děti a zaměstnání v české společnosti.* Boskovice: Fakulta sociálních studií (Institut pro výzkum reprodukce a integrace společnosti) Masarykovy univerzity, 2008. 328 s. ISBN 978-80-7326-140-5.

STRAUSS, Anselm L.; CORBIN, Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. 105 s. ISBN 80·85834-60.X.

ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice: [my a oni v multikulturní společnosti 21. století]*. Praha: Portál, 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9.

ŠVAŘÍČEK, Roman a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách.* Praha: Portál, 2007. 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

TUNKROVÁ, Lucie; ŠARADÍN, Pavel, eds. *Turecko a Evropská unie: česká a turecká perspektiva.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 154 s. ISBN 978-80-244-1875-9.

VALENTA, Aleš. *Německo - mýtus a realita: politika v SRN 1998-2017*. Praha: Mladá fronta, 2018. 408 s. ISBN 978-80-204-4961-0.

Články a internetové zdroje

Abd Ar-Rahman bin Abd Al-Karim Ash-Sheha a Zuzana Amrani. *Islámský pohled na sex* [online]. Islamland.com, 2017 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z https://www.islamland.com/eng/books/islamsky-pohled-na-sex-1432798925

Amt für Statistik Berlin-Brandenburg. *Statistischer Bericht: Melderechtlich registrierte Einwohner im Land Berlin am 31. Dezember 2010* [online]. Berlin: Amt für Statistik Berlin-Brandenburg [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: https://www.statistik-berlin-brandenburg.de/Publikationen/Stat_Berichte/2011/SB_A1-5_hj02-10_BE.pdf

CEIC. Turkey Visitor Arrivals. *Ceicdata.com* [online]. © 2020 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: https://www.ceicdata.com/en/indicator/turkey/visitor-arrivals

Didacticus. Svatba s cizincem na území ČR i mimo ČR – co je potřeba? [2020] *Didacticus.cz* [online]. © 2020 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://didacticus.cz/svatba-s-cizincem

Euractiv. V Turecku je mnohoženství stále aktuální, potvrzuje studie. In: *Euractiv.cz* [online]. 21. 1. 2011 [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/v-turecku-je-mnohozenstvi-stale-aktualni-potvrzuje-studie-008374/

GOLA, Petr. Ve kterých zemích je průměrná mzda vyšší než 100 tisíc Kč? In: *Finance.cz* [online]. 14. 05. 2018 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: https://www.finance.cz/509221-prumerna-mzda-vyssi-nez-100-tisic-kc/

HAVLÍKOVÁ, Magdalena. Milujete se, chce si vás vzít a vy jeho. Jenže je Turek, a ke všemu muslim. In: *iDNES.cz* [online]. 13. 5. 2009 [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/onadnes/vztahy-sex/milujete-se-chce-si-vas-vzit-a-vy-jeho-jenze-je-turek-a-ke-vsemu-muslim.A090511_164055_ona_vztahy_jup

HECZKO, Stanislav; AMRAMI, Zuzana. Islámský pohled na sex. In: *Getsemany.cz* [online]. © 2017 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: https://www.getsemany.cz/node/3450

HESOVÁ, Zora. Gastarbeitři, přistěhovalci, muslimové. *Revue Politika* [online]. 2005, č. 4 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: http://www.cdk.cz/rp/clanky/255/gastarbeitri-pristehovalci-muslimove/

HNÁTEK, Milan. Svatba v Turecku: Dokumenty potřebné ke sňatku v Turecku. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 7. 1. 2019 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/svatba-v-turecku-dokumenty-potrebne-ke-snatku-v-turecku/

HNÁTEK, Milan. Turecká svatba – Úvod do celé svatební problematiky. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 9. 8. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecka-svatba-uvod-cele-svatebni-problematiky/

HNÁTEK, Milan. Turecké zásnuby a předsvatební zvyklosti. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 20. 10. 2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecke-zasnuby-a-predsvatebni-zvyklosti/

HNÁTEK, Milan. Turecké zásnuby a předsvatební zvyklosti. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 20. 10. 2018 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecke-zasnuby-a-predsvatebni-zvyklosti/

Chování.eu. Turecko. *Chovani.eu* [online]. © 2020 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: http://www.chovani.eu/turecko/c115

LINDNER, Tomáš. Erdogan chce ukončit Atatürkův odkaz a přesměrovat Turecko k islámu. In: *Respekt.cz* [online]. 3. 7. 2017 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: https://www.respekt.cz/denni-menu/erdogan-chce-ukoncit-ataturkuv-odkaz-a-otocit-turecko-k-islamu

Menšiny v Turecku. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020 [cit. 2020-06-20]. Dostupné z: https://cs.qwe.wiki/wiki/Minorities_in_Turkey

NOVOTNÝ, Pavel. V Turecku roste počet bezvěrců. Může za to Erdogan, který islám povýšil na státní kult? In: *Info.cz* [online]. 14. 1. 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: https://www.info.cz/svet/v-turecku-roste-pocet-bezvercu-muze-za-to-erdogan-ktery-islam-povysil-na-statni-kult-39508.html

Odbor azylové a migrační politiky. Občané třetích zemí-příjezd do ČR, povinnosti a délka pobytu. In: *Mvcr.cz* [online]. 23. 12. 2019 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/prijezd-do-cr-povinnosti-a-delka-pobytu.aspx

Odbor všeobecné správy, oddělení státního občanství a matrik. Uzavření manželství státního občana České republiky s cizincem na území České republiky. In: *Mvcr.cz* [online]. 17. 3. 2017 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/uzavreni-manzelstvi-statniho-obcana-ceske-republiky-s-cizincem-na-uzemi-ceske-republiky.aspx

Ředitelství správy národního paláce Dolmabahçe Palace. Topkapi Palace. *Millisarylar.gov.tr* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: https://www.millisaraylar.gov.tr/saraylar/topkapi-sarayi

Study in Turkey. Education System. *Studyinturkey.com* [online]. © 2020 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: http://www.studyinturkey.com/content/sub/education_system.aspx

Světaznalec.cz. Dvojí občanství ve světě. In: *Světaznalec.cz* [online]. 24. 1. 2016 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: https://www.svetaznalec.cz/dvoji-obcanstvi-ve-svete/

TROUBILOVÁ, Zuzana. Turecká svatba. In: *Ceskoturecko.cz* [online]. 6. 12. 2014 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.ceskoturecko.cz/turecka-svatba/

ZBAVITELOVÁ, Gita. Situace žen v Turecku. In: Portal.rozhlas.cz [online]. 28. 1. 2011 [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/situace-zen-v-turecku--843518

Přílohy

Příloha A: 12 otázek pro participantky

Cílem výzkumu je odpovědět na otázku: „Jak moc byl Váš vztah s Turkem ovlivněn touhou po evropském životě ze strany tureckého muže?“. Dotazovat se budu žen žijících v zemích střední Evropy, především obyvatelek České republiky a Spolkové republiky Německo.

1. Co pro Vás znamená Turecko?
2. Za jakým účelem jste podnikla cestu do Turecka? Jak dlouhý Váš pobyt byl?
3. Jak často jste jezdila/jezdíte do Turecka? Proč jste jezdila/jezdíte do Turecka?
4. V jaké lokalitě jste se zdržovala? Jak jste trávila čas? Kde jste se zdržovala během Vašeho pobytu nejvíce (v resortu, u známých...)?
5. Jak jste seznámila se svým tureckým přítelem?
    a. Jak probíhalo seznámení?
    b. Odkud pocházel?
    c. Co dělal v místě vašeho pobytu?
6. Jak byly zahájeny námluvy ze strany muže?
    a. Jak jste komunikovali během navazování vztahu?
7. Po jak dlouhé době váš vztah začal být vážný?
    a. Jak jste se seznámila se širší rodinou?
    b. Kdy proběhly první debaty ohledně společného života, případně o uzavření sňatku?
    c. Jak jste plánovali společný život? V Turecku či v Evropě?
    d. Mluvil Váš partner často ohledně cesty do Vaší rodné země?
    e. Zajímal se o kvalitu života ve Vaší zemi? Na co se dotazoval?
8. Jaká byla finanční situace Vašeho partnera, když jste se seznámili?
    a. Jak probíhalo placení v supermarketu i jinde? Platila jste Vy nebo on?
    b. Požadoval po Vás finanční podporu?
    c. Byla jste Vy ta, která měla ve vašem vztahu finančně navrch? Připadala většina výdajů na Vás?

9. Jak probíhal Váš společný život po uzavření sňatku?
    a. Žijete spolu v Evropě?
    b. Jakou má Váš muž práci?
    c. Jak přispívá do rozpočtu Vaší rodiny?
    d. Podporuje finančně i širší rodinu žijící v Turecku?
    e. Pozorujete ve Vašem vztahu nějaké komplikace? Jak se stavíte k náboženským rozdílům? Shodují se Vaše názory na společné soužití? Ovlivňuje náboženství nějak váš partnerský, či rodinný život?
10. Jak se proměnil Váš vztah?
    a. Jak se k Vám dnes chová Váš muž?
    b. Máte pocit, že se o Vás Váš muž zajímá stejně jako před svatbou?
11. Jak se Váš muž začlenil do života ve Vaší zemi?
    a. V jaké komunitě se nejčastěji pohybuje?
    b. Jak byl přijat Vašimi přáteli/rodinou?
    c. Jak zde vyznává svou víru?
12. Máte pocit, že byl Váš vztah vybudován na základě oboustranné lásky? Pokud ne, tak jak na to nahlížíte? Jaký byl tedy účel Vašeho vztahu?